

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ

Pedagogická fakulta

**PROBLEMATIKA PARTNERSKÝCH VZTAHŮ
NA STŘEDNÍ ŠKOLE**

Bakalářská práce

Autor: Petra Gerstnerová

Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Učitelství praktického vyučování

Vedoucí práce: doc. PhDr. PaedDr. Kamil Janiš, CSc.

Zadání bakalářské práce

Autor: Petra Gerstnerová

Studium: P15K0285

Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Učitelství praktického vyučování

Název bakalářské práce: **Problematika partnerských vztahů na střední škole**

Název bakalářské práce AJ: Problematics of partners' relationship at high school

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku partnerských vztahů na střední škole. Zabývá se klíčovými požadavky při výběru partnera, všímá si druhů používané antikoncepce, zjišťuje intenzitu sexuálního života žáků. Práce se také zaměřuje na otázky souvislosti mezi partnerstvím, pohlavním stykem a studijními výsledky, na problematiku nevěry a sledování pornografie. Součástí této práce jsou data získaná dotazníkovou metodou od žáků na střední škole.

BERNE, Eric. Sex v lidském milování. Přeložil Rani TOLIMAT. Praha: Portál, 2017. Spektrum (Portál). ISBN 978-80-262-1089-4. JANIŠ, Kamil. Sexuální výchova - příspěvek k teorii a praxi. Praha: Gaudeamus, 2002. ISBN 80-7041-377-8. JANIŠ, Kamil a Dagmar MARKOVÁ. Příspěvek k základům sexuální výchovy. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. ISBN 978-80-7041-621-1. JANIŠ, Kamil. Učební text k problematice rodinné a sexuální výchovy. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008. ISBN 978-80-7041-898-7. JANIŠ, Kamil. Učební text k problematice rodinné a sexuální výchovy. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008. ISBN 978-80-7041-898-7. JANIŠ, Kamil. Z dějin sexu a erotiky, aneb, Co jsme se ve škole neučili. Hradec Králové: Lupus, 2004. ISBN 80-903509-0-9. JANIŠ, Kamil. K.J. Obrátil - Komenský sexuální osvěty. Ústí nad Orlicí: Oftis, 2008. ISBN 978-80-7405-027-5. JANIŠ, Kamil. Toulky historií erotiky a sexu. Vyd. 2., rozš. Ústí nad Orlicí: Oftis, 2007. ISBN 978-80-86845-83-8. KLIMEŠ, Jeroným. Partneři a rozchody. Vydání čtvrté. Praha: Portál, 2015. Psychologie (Portál). ISBN 978-80-262-0979-9. PLZÁK, Miroslav. Žena a muž. Praha: Motto, 2007. ISBN 978-80-7246-365-7. TĚUBNER, Vladimír a Kamil JANIŠ. Na pomoc studentům a učitelům v sexuální výchově. Hradec Králové: Gaudeamus, 1998. ISBN 80-7041-194-5. UZEL, Radim a Miroslav MITLÖHNER. Vybrané otázky lidské sexuality: texty k sociální práci. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. ISBN 978-80-7041-609-9.

Anotace:

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku partnerských vztahů na střední škole. Zabývá se klíčovými požadavky při výběru partnera, všímá si druhů používané antikoncepce, zjišťuje intenzitu sexuálního života žáků. Práce se také zaměřuje na otázky souvislosti mezi partnerstvím, pohlavním stykem a studijními výsledky, na problematiku nevěry a sledování pornografie. Součástí této práce jsou data získaná dotazníkovou metodou od žáků na střední škole.

Garantující pracoviště: Katedra pedagogiky a psychologie,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: doc. PhDr. PaedDr. Kamil Janiš, CSc.

Oponent: Mgr. Irena Loudová, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 11.2.2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala (pod vedením vedoucího bakalářské práce) samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu

V Kostelci nad Černými lesy dne 15. 4. 2019

.....

Petra Gerstnerová

Poděkování:

Mé poděkování patří všem, díky kterým mohla tato práce vzniknout.

Především však doc. PhDr. PaedDr. Kamilu Janišovi, CSc. za jeho odborné vedení a cenné rady.

Anotace

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku partnerských vztahů na střední škole. Zabývá se klíčovými požadavky při výběru partnera, všímá si druhů používané antikoncepce, zjišťuje intenzitu sexuálního života žáků. Práce se také zaměřuje na otázky souvislosti mezi partnerstvím, pohlavním stykem a studijními výsledky, na problematiku nevěry a sledování pornografie. Součástí této práce jsou data získaná dotazníkovou metodou od žáků na střední škole.

Klíčová slova

partnerské vztahy, střední škola, antikoncepce, sexuální život, nevěra, pornografie, studijní výsledky

Annotation

The bachelor thesis focuses on the issue of partner relationships in high school. It deals with the key requirements in choosing a partner, noting the types of contraception used, and determining the intensity of the pupils' sexual life. The work also focuses on the relationship between partnership, sexual intercourse and learning outcomes, infidelity and pornography. Part of this work is data obtained by questionnaire method from secondary school pupils.

Keywords

partner relationships, high school, contraception, sex life, infidelity, pornography, learning outcomes

Obsah

1. Úvod	6
2. Problematika partnerských vztahů na střední škole (teoretická část).....	7
2.1 Úvod k teoretické části.....	7
2.2 Lidská sexualita a pohlavní osvěta.....	7
2.3 Zahájení pohlavního života, výběr partnera a antikoncepce	12
2.4 Internet a pornografie	19
2.5 Žárlivost, nevěra, komunikace, hádky	22
2.6 Trávení volného času, společné zájmy, společné hodnoty a svoboda	26
2.7 Souvislost partnerství a studijních výsledků	29
2.8 Střídání partnerů, rozchody, pohlavní choroby	30
2.9 Zodpovědnost.....	31
3. Problematika partnerských vztahů na střední škole (praktická část).....	33
3.1 Úvod k praktické části.....	33
3.2 Lidská sexualita a pohlavní osvěta.....	34
3.3 Zahájení pohlavního života, výběr partnera a antikoncepce	37
3.4 Internet a pornografie	42
3.5 Žárlivost, nevěra, komunikace, hádky	43
3.6 Trávení volného času, společné zájmy, společné hodnoty a svoboda	46
3.7 Souvislost partnerství a studijních výsledků	50
3.8 Střídání partnerů, rozchody, pohlavní choroby	50
3.9 Zodpovědnost.....	52
4. Závěr.....	53
Seznam použité literatury	54
Přílohy.....	55

1. Úvod

Tato bakalářská práce se skládá ze dvou hlavních částí: části teoretické a části praktické. Obě tyto části mají shodně 9 stejně nazvaných kapitol. Do jednotlivých kapitol teoretické části jsou vloženy ukázky ze slohových prací žáků středních odborných škol – úvah na téma Partnerské problémy mladých lidí. Tyto ukázky mají v textu především funkci ilustrativní. Byly to ale i tyto práce, které mne upozornily na stávající a důležité problémy, které mladí lidé musí v souvislosti se svým partnerským životem řešit. Pro větší autenticitu jsem v těchto ukázkách ponechala původní gramatické (lexikální, morfologické, syntaktické i stylistické) nedostatky.

2. Problematika partnerských vztahů na střední škole (teoretická část)

2.1 Úvod k teoretické části

Člověk je bytost rozdělená na dvě pohlaví – mužské a ženské. Tato dvě pohlaví se k sobě přitahují prostřednictvím touhy. Čas od času dojde ke krátkému spojení těchto dvou elementů. Tato spojení hrají v lidském pokolení fatální roli. Bez těchto konjugací by lidstvo vymřelo, nerozmnožovalo se. Tato spojování jsou také zdrojem mnoha radostí, a ještě více trápení.

Na střední škole v naprosté většině případů jde o předmanželské partnerské vztahy, jejichž cílem není vlastní reprodukce, ale jde o radost vyvěrající z dotyku různé intenzity dvou jedinců, většinou opačného pohlaví. Tato dotýkání mužského a ženského principu mohou mít rozličnou podobu – od tělesného spojení, přes harmonickou, přátelstvím naplněnou souhru až po zřídka vidané platonické sjednocení dvou duchovních principů.

Cílem této bakalářské práce je popsat problémy, se kterými se mladí lidé ve věku 15–20 let v oblasti partnerského života potýkají.

Problémy jsou normální v každém vztahu. Vztah bez problému zkrátka neexistuje. Jsou problémy, které jsou banální a pak jsou horší problémy, jako třeba lež a nevěra. Myslím si, že když druhá polovička někdy zalže, tak už je potom obtížné jí v čemkoliv věřit. Natož když vás třeba podvede. Proč teda s váma začínala, když vás podvádí? Nevěra je obrovská rána do srdce a každý se jí musí chtít vyvarovat.

Když s vámi někdo začne vztah, tak asi z nějakého důvodu. Protože Vás třeba miluje. Jsou ale také holky, které jsou s Vámi jenom kvůli lítosti, nebo třeba jenom kvůli majetku a penězům. A pak jsou holky, které vám chtějí zlomit srdce a ublížit. Párkrát se mi to stalo, ale to, že mi nějaká holka zlomí srdce neznamená, že si vzápětí nedokážu najít novou. Měl jsem dost vztahů a všechny holky, které jsem měl, si byly v dost ohledech podobné.

Ted' mám vztah, který trvá 4 měsíce. Jsem v něm šťastný, nešťastný, ale to k tomu asi patří.
(Eduard, 17 let)

2.2 Lidská sexualita a pohlavní osvěta

Sexualita se týká každého jedince. Naprostá většina lidí pociťuje během svého života sexuální potřebu. Je často srovnávána s fyziologickými potřebami – potřebou přijímat

kyslík, jídlo, potřebou spánku atd. Na rozdíl od těchto potřeb však sexuální abstinence nevede ke smrti jednotlivce.¹ (Uzel, Mitlöhner, 2007, s. 7)

R. Uzel rozlišuje dvě funkce sexuality – prokreační (rozmnožovací) a rekreační (přinášející rozkoš, potěšení). (Uzel, Mitlöhner, 2007, s. 7).

Mladých lidí na střední škole se v naprosté většině týkají erotické aktivity rekreační.

Sexuální potřeba u lidí ve věku 15–20 let je zvýšená, zájem o otázky sexuální jsou umocněné touhou po prvních erotických zkušenostech.

Je v lidské přirozenosti touha zakoušet pocit blaženosti. Mnozí lidé nacházejí nejvyšší míru slasti během orgasmu (*neodolatelná a věčná touha po potěšení, které se dostaví jedině s orgasmem*) (Berne, 2017, s. 39)

Vzájemné soužití muže a ženy je někdy lehké a někdy těžké. Ale ne každý ve vztahu vydrží. Většina lidí žije v páru, ale mnoho párů se bohužel v dnešní době rozchází a nedokáží spolu žít. Jedním z důvodů může být třeba nevěra, lež, hádky, nedůvěra a občas i nedostatečná znalost partnera...

...jde hlavně o to, aby se partneri vzájemně respektovali, nelhali si a hlavně se nepodváděli. Nejčastěji se páry neshodují kvůli jiným názorům nad budoucím životem, trávením času a žárlivostí.

Poslední dobou si mnoho lidí nedůvěřuje a navzájem na sebe žárlí, i když třeba bezdůvodně a je to, protože se domnívá, že ho ten druhý podvádí nebo má jakékoliv intriky s někým jiným. Mnoho partnerů zakazuje svým partnerům se vydat se svými přáteli opačného pohlaví, protože žárlí, a to většinou úplně bezdůvodně a bez důkazů. Bohužel my mladí ale někdy ve všem spěcháme, a to hlavně v intimním a sexuálním životě, ale je to v partnerském vztahu velice důležité. Mnoho párů se ale bohužel právě kvůli nedostatku nebo právě kvůli nadbytku sexu a intimity rozchází. Často se také stává, že spolu dva mladí lidé i málo mluví a pak o sobě prakticky ani skoro nic neví, neznají své rodiče, přátele a ani představy o budoucnosti, přítomnosti a spokojenosti vztahu. Když už spolu ale mluví, tak ne vždy se na všem shodnou, a proto je důležité se navzájem respektovat a ustoupit, i když víte, že ten druhý nemá pravdu. Důležité tedy je, abychom se navzájem respektovali, věřili si, nežárlili a mluvili spolu o důležitých věcech.

(Adéla 17 let)

¹Bez sexu se dá celoživotně žít, přežije to člověk, nepřežilo by to ale lidstvo

Člověk je bytostí záhadnou a ani více než tisíc let bádání a filozofování jí neodhalilo závoj tajemství. Mnozí se shodují v tom, že je u člověka nutné odlišovat jeho tělesnou a duševní stránku. Promítneme-li toto rozlišení do roviny partnerských vztahů, budeme muset na jedné straně rozlišovat sex a erotickou přitažlivost, na straně druhé pak lásku, přátelství a jiné formy duchovních bytostných doteků.

Tak jako ale duše a tělo tvoří v člověku mnohdy komplikovanou jednotu, tak i tělesné a duchovní konjugace jsou mnohdy spojenou součástí lidské aktivity.

Přičemž mnohdy platí – dojde-li ke spojení těl a nikoliv duší, přináší to mnohem více komplikací, než když dojde k alespoň částečnému propojení oněch neviditelných částí lidských jedinců. V prvním případě totiž nedochází k vytvoření harmonického celku, zůstávají dva subjekty, které jsou vůči sobě víceméně v nepřátelském poměru, neboť každý vnímá toho druhého jako ohrožení svých svobodných (egoistických) plánů, v případě duchovního propojení pak dochází k vytvoření alespoň částečné jednoty, která je pozitivní už jenom v tom, že se minimalizují negativní jevy typu hádky, nevěry, lži atd.

Se svým bývalým přítelem jsem byla 16 měsíců, které skončily na silvestra předminulého roku. Bylo mu dvacet let a jmenoval se Lukáš. První půlrok jsem byla upřímně zamilovaná a šťastná. Zbytek měsíců už byl horší a dnes jsem ve fázi, kdy se sama sebe ptám: „Sakra, jak jsi to s ním mohla takhle dlouho vydržet?“

Z této zkušenosti vím, že je ve vztahu nejdůležitější důvěra a umět si přiznat své chyby. Pamatuji si, že to bylo možná pod dvou měsících našeho vztahu. Nějak tak v té době mezi námi proběhl náš první sexuální styk. Vzpomínám na něj ráda, ale na to, co po něm následovalo, už ne. Leželi jsme vedle sebe a Lukáš psal své bývalé přítelkyni, že ji chce zpět. Samozřejmě jsem se to dozvěděla. Tehdy asi po týdnu našeho rozchodu hrozně brečel, že ho to mrzí. Dala jsem mu druhou šanci. Do doby, než se stalo to, co se stalo, jsem v něho měla důvěru jako v nikom jiném. Já jsem ale pro něj asi bohužel typ člověka, kterého když někdo zklame, tak už si to pamatuje pořád. Přesně tímto gestem ztratil moji důvěru a táhlo se to se mnou až do konce našeho vztahu, ač mi ve finále řekl, že to je výmluva.

Hlavní je, aby byl člověk upřímný a měl v druhého také důvěru. Měl v druhém oporu, pomáhal mu a měl ho od srdce rád. To v našem vztahu bohužel chybělo.

(Klára, 18 let)

Člověk se o mnoha skutečnostech lidského života dozvídá v procesech nazvaných učení a výchova. Během celoživotního výchovně vzdělávacího procesu formuje svoji osobnost, jejíž projevy je možné pozorovat v chování, jednání, postojích aj.

Zájem o osoby opačného pohlaví se u člověka začínají objevovat velmi brzy. Touha být v blízkosti milovaného člověka je silná od útlého dětství. Také pocit slasti vázaný na pohlavní orgány se dostavuje velmi brzy – erekci je možné pozorovat u chlapců již v prvním roce jejich života.

Je úkolem zejména rodičů, aby postupně vhodnou formou seznamovali své děti s problematikou pohlavního života. Důležitý je v tomto ohledu princip srozumitelnosti, přiměřenosti ale také pravdivosti. Velmi vhodné je alegorické vyprávění (např. o panu Čápovi), neboť děti rády přijímají pravdy o životě formou pohádek, příběhů.

Důležitým mezníkem ve vývoji člověka je zahájení pravidelné školní docházky. Škola se od této chvíle začíná dělit s rodiči o výchovně vzdělávací úkoly. Úkolem školy je v ideálním případě připravit jedince na život. Je otázkou, zda je věnováno přípravě na život partnerský, rodinný a sexuální v učebních osnovách na základní i střední škole dostatek prostoru.

O těchto aspektech lidského života je ale člověk poučován velmi intenzivně a soustavně ze všech stran, a to především nezáměrně.

Pozorováním partnerských vztahů ve svém okolí vznikají v jedinci vzorce chování, které mohou velmi výrazně pozitivně i negativně ovlivnit chování jedince v dospělosti. Také důležitou roli v osvětě hrají média – televize, časopisy, internet.

Důležitou roli v utváření názorů na všechno pak sehrávají v životě člověka především vrstevníci.

Generace, která neznala internet, se poprvé setkává s projevy erotickými prostřednictvím potají sledovaného filmu v televizi, nalezením sbírky erotických fotografií v tajném úkrytu jednoho z rodičů či prostřednictvím eroticky laděného artefaktu dodaného vrstevníkem.

V současné internetové generaci první kontakty se světem erotiky obstarávají webové stránky s erotickou tematikou. Je příznačné, že ač jsou věnovány díky svému obsahu až dospělým jedincům, seznamují se s jejich obsahem (a nelze se tomu patrně vyhnout) i jedinci o mnoho mladší. Je otázkou, nakolik je tato realita pro člověka devastující, zda obrazové materiály vznikající nikoliv pro účely osvěty, neplní negativní roli, stanou-li se primárním zdrojem informací pro mladého člověka. Jak tomuto jevu případně zabránit? Permanentní dohled nad dospívajícím člověkem je jednak nemožný a jednak nežádoucí.

Vedle informací zprostředkovaných hraje samozřejmě důležitou roli v pohlavním vývoji vlastní reálná zkušenost. Každý jedinec je „majitelem“ vlastního pohlavního orgánu, jehož projevy může soustavně pozorovat.

V určitém věku života, snad vlivem kulturních stereotypů, se u většiny jedinců objevuje stud, v jehož důsledku se ztěžuje reálné pozorování pohlavních orgánů jiných osob a patrně to má za následek také zvýšení touhy po nahotě těch druhých.

V kulturách domorodých kmenů, kde není zvykem zakrývat intimní partie oděvem, je pohlavní osvěta harmonická, přirozená – děti od útlého dětství přijímají věci týkající se lidského těla stejným způsobem jako vše, co je obklopuje. Skutečnost pohlavního života není tabuizována, neváže se na něho hříšnost a neřest, samotný pohlavní akt je vnímán jako něco posvátného, tajemného, ale zároveň i přirozeného.

Zesílená osvěta v oblasti pohlavního života by měla přicházet ve chvíli dosažení pohlavní zralosti člověka. Ve chvíli zahájení vlastního pohlavního života by měl být jedinec všestranně poučen o rizicích spojených s tímto druhem chování.

Důležitou roli osvěty sehrává v oblasti sexuality škola. V některých evropských státech (především ve Skandinávii) existuje předmět nazvaný Sexuální výchova, v jehož osnovách nalezneme témata jako pohlavní pud, soulož, proces oplodnění, neplodnost, osobní hygiena, plánované rodičovství, druhy antikoncepce, sexuální problémy u partnerů aj. (Janiš, 2002, s. 70).

Dlouholetou tradici má sexuální výchova v Polsku, kde je tento druh výchovy ovlivňován mj. katolickým pohledem na danou problematiku. Existuje zde dvouletý program výchovy pedagogů v oblasti sexuální výchovy zahrnující mj. blok „Katolická církev vůči problémům sexuální výchovy“ (Janiš, 2002, s. 77).

V USA mají vedle školy v sexuální osvětě své místo také různé nadace, aktivity významných osobností a jiné subjekty, jejichž činnost je koordinovaná tzv. Radou pro sexuální informování a výuku. (Janiš, 2002, s. 77).

V mnohých státech je sexuální výchova nedílnou součástí jiných předmětů. Např. ve Francii je součástí Biologie, v Německu se obsah sexuální výchovy rozložil do témat „jiných učebních předmětů“ (Janiš, 2002, s. 78).

Dle Janiše je sexuální výchova výrazně motivována bojem proti pandemii HIV/AIDS, stává se součástí předmětů ve škole, především Občanské, Společenské a Rodinné výchovy, a je v plánu aktivit i dalších subjektů, které se podílejí na celkové kultivaci člověka. (Janiš, 2002, s. 79).

Otázkou zůstává, od kolika let začít se sexuální výchovou. Brtníková zdůrazňuje, že poslední příležitostí, jak mluvit o tělesných rozdílech mezi mužem a ženou bez ostychu je 1. třída základní školy. Je to údajně i poslední příležitost, jak předat dětem oficiální informace dříve, než je dostanou z nepovolených pramenů.

Ve stejné době je údajně vhodné mluvit i o početí, těhotenství, porodu či dokonce o antikoncepci. Dle Brtníkové to je ale možné jen tehdy, existuje-li také dobře informovaný, zkušený učitel s pěkným vztahem k dětem. (Brtníková, 1989, s. 53)

Kdysi jsem měl přítelkyni, jako každý jiný začátek byl nádherný, plný emocí, lásky, štěstí a bůhví čeho ještě. Chodívali jsme spolu ven a později jsme u sebe začali i přespávat.

Po pár měsících se vše začalo měnit. Pořád za ní doleжал jiný kluk a pořád ji osahával a snažil se o ni. Byl to kluk, který neznal slovo NE. Holky i mlátil, a tak jsem s tím chtěl něco dělat.

Ale to mi v tu chvíli napsala přítelkyně, že ji nabídl jízdu v Audi R8 Sportback, a to byl její sen se projet v takovém autě. Tak jsem ji hned řekl, že ne. Báł jsem se, aby s ní neodjel pryč a nezneužil ji. Tak jsem začal nabízet kompromis, že až si udělám řidičák, tak že to auto seženu a že ji svezu. Stále si trvala na tom, že chce jet s ním. Bylo toho tam víc, ale ten hlavní byl v tom, že je založená na tom, aby kluk měl svaly a měl peníze. Dále se tam opakovaly různé aféry, že jsem to už nezvládl a rozešel jsem se s ní. V tu chvíli mne všichni začali nenávidět a já si jen řekl, že ostatní zjistí, co je zač.

Nedávno jsem se s ní pohádal a v jedné věci mne zkritizovala. Asi o měsíc později mi od ní přišla pochvala, takže jsem se jen zasmál a věnuji se své současné přítelkyni. Hold minulost je minulost, a to už nezměním.

(Pavel 17 let)

2.3 Zahájení pohlavního života, výběr partnera a antikoncepce

V každé kultuře a době se může lišit pohled na to, kdy je optimální zahájit pohlavní život. Učitelka – Příroda napovídá, že člověk je po fyzické stránce připraven zahájit pohlavní život okolo 12. roku života. Je to ve chvíli, kdy je muž schopen oplodnit dívku a žena je schopna otěhotnět. V dobách minulých bylo v Evropě skutečně zvykem, že ženy se stávaly matkami v nejbližším možném věku, krátce poté, co u nich proběhla první menstruace.

Dnes je nutné rozlišovat optimální dobu zahájení pohlavního života a optimální dobu pro početí potomka. Názor katolické církve, že by tyto dvě události měly být událostí jedinou

(žena by neměla mít předsvatební pohlavní styk) se ve velkém procentu případů rozchází s reálnou skutečností.

V euroamerické kultuře je možné sledovat paradoxní situaci – doba zahájení pohlavního života má tendenci se posouvat spíše směrem k časnější hranici, naproti tomu doba zahájení vlastní reprodukce se stále více a více odkládá.

Doba možného zahájení pohlavního života je upravována také legislativně – je zajímavé, že každý stát např. v Evropě má svou vlastní legislativu, a tak co je např. v Německu zcela legální, může být např. ve Velké Británii trestné. Známy je příklad z nedávné doby, kdy anglický profesionální fotbalista byl odsouzen k trestu odnětí svobody na 6 let za sexuální styk s osobou, které bylo v té době 15 let. Stalo-li by se to jen o několik set kilometrů dál, bylo by to vnímáno jako něco, za což není možné člověka trestat.²

Manželství, partnerská věrnost a plánované rodičovství by bylo ochranou před negativními jevy, jako jsou: pohlavní choroby, nechtěné početí aj., vzhledem k tomu, že ale ve světě převládá předmanželský sexuální život, představují problémy spojené s tímto chováním značnou hrozbu.

Před půl rokem jsem měla krásný vztah. Bohužel ale v něm byla spousta problémů, i přesto, jak to bylo krásné.

Soužití dvou lidí je velmi těžká věc, vztah je o ústupcích, respektu a pokoře. Hodně záleží také na povaze obou účastníků toho vztahu.

S bývalým přítelem jsme si moc rozuměli ve spoustě věcech, ale měli jsme velký problém právě s těmi ústupky a respektem. Nedokázali jsme respektovat to, že když nejsme daný den spolu, tak máme každý svůj život, svoje kamarády a svoji práci. Další náš velký problém byl internet, protože já nemohla přenést přes srdce, že si píše s kamarádkami a jemu se nelíbilo, že mi píší kamarádi. Prostě si myslím, že největší problém dnešních vztahů je i nadále do budoucna internet. Lidé by si měli uvědomit, že mít někoho po svém boku je krásné a měli by si toho vážit a respektovat se navzájem

(Silvie, 3. roč., 18 let)

² O této kauze informovala řada médií – např. zde: https://www.lidovky.cz/sport/fotbal/za-sex-s-nezletilou-divkou-bude-sest-let-ve-vezeni-anglicky-reprezentant-si-z-toho-utahuje.A170422_213208_In-sport-fotbal_lar

Najít si partnera, se kterým strávím podstatnou část svého života, je jedním z nejdůležitějších úkolů v životě člověka. Bylo popsáno miliony stránek, na kterých autoři dávají rady ohledně tohoto úkolu. Publius Ovidius Naso ve svém Umění milovat např. radí: *Toto je směr: můj vůz ti označí závodní dráhu, ty pak k tomuto cíli s vozem svým o závod spěj Dokavad lze a můžeš si porůznu bez uzdy jezdit, vyber si, které bys řekl: "Ty se mi líbíš, jen ty" Ta však z ničeho nic ti nespadne z nebeských výšin: bystře pátrati musí po vhodné dívce tvůj zrak. Dobře ví každý lovec, kam laním léčky má klásti, dobře lovec zná úval, kanec kde chrochtavý dlí; ptáčníci znalí jsou keřů a rybář, jenž udici svírá, ví zas, ve kterých vodách nejvíc se prohání ryb. Právě tak ty, kdo hledáš si předmět pro dlouhou lásku, napřed se o místech pouč, dívek kde bývá vždy dost. Svěřiti plachty větrům já nekáži tomu, kdo hledá, nemusíš, abys našel, vydat se na dlouhou pout'. Třebaže Andromedu si Perseus od Indů přivez, třebaže Helenu spartskou trojský zas uchvátil muž, tobě poskytne Řím tak půvabné dívky, a tolik, že si pak přiznáš: Má vše, cokoli zrodil kdy svět. Kolik se v Troadě klasů a na Lesbu urodí hroznů, v listí co ptáků se skrývá, v hlubinách mořských co ryb, kolik je na nebi hvězd, též tolik je dívek v tvém Římě; Venuše kraluje v městě, v kterém syn Aeneas vlád. Budeš-li mladičkou jat, jež teprve dorůstá v létech, věru že taková dívka přijde ti na oči zde; toužíš-li po mladé ženě, žen stovky se budou ti líbit, rady si nebudeš vědět, kterou si nejspíše přát; anebo těší tě snad ta pozdní a moudřejší léta? Věř mi, že také těchto budeš mít početný dav.³*

O tom, s kým strávíme podstatnou část svého života, mohou rozhodovat různé faktory

Faktor 1 – Pohlavní pud

Pohlavní pud nás může zavést do náruče mnoha potenciálních partnerů. Je úkolem dalších faktorů, aby tento princip nebyl tím nejdůležitějším.

Dle Janiše patří pohlavní (sexuální) pud mezi základní pudy člověka. Skládá se hormonálního základu a biologické podstaty. Zaujímá tak výjimečné postavení v citovém životě člověka (Janiš, 2007, s. 8-9)

Faktor 2 – Amor (láska)

Kde o spojení dvou partnerů rozhoduje láska, tak je to spojení pravé a dokonalé. Problém je pouze ten, že většina lidí za lásku považují něco, co láskou ve skutečnosti není a také ten, že té pravé lásky mnozí nejsou schopni. Láska musí být vždy vzájemná, aby byla harmonická. Musí být nesobecká, nehledat sama sebe.

Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domýšlivá. Láska nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy. Nemá radost

³ Básník Ovidius ve své knize Umění milovat dává rady, jak získat a jak si udržet lásku již v dobách okolo roku 0.

*ze špatnosti, ale vždycky se raduje z pravdy. Ať se děje cokoliv, láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá. Láska nikdy nezanikne.*⁴

Faktor 3 – Rodiče

Rodiče v mnoha kulturách napříč časoprostorem rozhodovali o tom, kdo bude partnerem jejich potomků. Někdy tato rozhodnutí směřovala k tragédii (Shakespeare – Romeo a Julie), jindy mohla vést ke komickému rozuzlení (Moliere – Lakomec). V demokratické společnosti by nikdy neměl být jedinec donucen (ani rodičem) k čemukoliv. Rozhodování člověka o svém budoucím partnerovi by mělo být vždy svobodné a kdokoliv jiný může mít v tomto rozhodovacím procesu pouze roli poradní.

Faktor 4 – Bůh

Bylo napsáno a nesčetněkrát v den svatby knězem proneseno: Co bůh spojil, člověk nerozlučuj... Ve světě ale také platí inverzní formule tohoto výroku: Co bůh nespojil, člověk se (někdy) marně snaží udržet.

Je velmi pravděpodobné se domnívat, že Bůh spojuje dva lidi prostřednictvím lásky. Lásky, o které jsem psala již o několik řádků výše.

Láska je opakem sobectví. Láska nehledá sebe, ale je vždy ochotna obětovat se pro druhého. Partnerství založené na vzájemné („boží“) lásce je harmonické – když oba partneři nesobecky vycházejí vždy vstříc tomu druhému, nesnaží se loď partnerství směřovat jen jedním sobecky zvoleným směrem, je plavba na moři vztahu nekonečna šťastná, harmonická, krásná.

Problém je ten, že člověk tohoto harmonického svazku není vždy schopen. Rysy egoismu jsou člověku vlastní od narození, mnohdy je v těchto rysech člověk i podporován a vychováván.

Onen rys egoismu je možné pozorovat jak na úrovni jednotlivce, rodiny (hádky, soudy, vraždy ...), tak i na úrovni společnosti (války občanské i mezinárodní).

Faktor 5 – Osud

Osud předurčuje život člověka v jeho důležitých krocích. Je-li skutečně dopředu dáno, co člověka v jeho životě čeká a nemine, snímá to z něj i zodpovědnost za výběr partnera. Jestli je v knize osudu napsáno, že se má jednou narodit osoba XY, pak v tom samém textu také musí být uvedeno, že před narozením XY musí dojít ke sblížení osob AB a CD, ať se jim to líbí nebo nelíbí. A je-li v knize osudu uvedeno, že osoba XY v 15 letech uteče z domova, neboť již nebude schopna snášet neustálé hádky svých rodičů, pak se nebozí rodiče mohou

⁴ Citát z Bible – 1. Kor 13,4-8

snažit sebevíce harmonizovat svůj partnerský svazek, ale osud je vždy vrátí do jejich konfliktních, pro jejich potomka osudově negativních postojů.

Z výše uvedeného plyne, že autorka této práce se staví k roli osudu na výběr partnera trochu opatrně, nezavrhuje jeho existenci, ale nevěří v jeho absolutní moc

Faktor 6 – Majetek

V indickém kastovním systému hraje důležitou roli pro výběr partnera postavení ve společnosti a majetkové poměry. Tento princip ve výběru partnera je ale mnohdy uplatňován i jinde ve světě. Příběhy typu „Pretty woman“ sice nejsou ve světě nemožné, ale ani nikterak časté.

Faktor 7 – Náhoda

A co když je náhoda výsledkem toho, kdy pohlavní pud přivede k sobě dva jedince opačného pohlaví z různých koutů světa, Amor prostřelí na příkaz Boha ze svého luku jejich srdce a osud prorocky zajistí, že majetkové poměry rodin, ze kterých tito dva lidé pocházejí, nebudou na překážku jejich vztahu?

V jedné písni se zpívá, že život je jen náhoda... a v mnohém, zdá se, mají slova této písně pravdu. Jen bych asi z oné věty vypustila slovo „jen“. Nedomnívám se, že úplně vše, co se týká výběru partnera, by podléhalo náhodnému výběru...

Na střední škole nejčastěji spojuje dva jedince do partnerského vztahu vzájemná přitažlivost. Tento druh gravitace v sobě nese principy tělesné i duchovní. Tyto principy se mohou jevit jako logické, někdy naopak vykazují prvky naprosté iracionality. Protiklady se mohou ve vztazích přitahovat i odpuzovat, stejně naladění jedinci mohou vytvořit harmonickou jednotu, nebo se naopak nikdy nemohou spojit, protože se vzájemně nepřitahují.

Partnerské vztahy mezi mladými lidmi ve věku 15–18 let mohou být krátkodobé i déle trvající, funkční i patologické, hluboké i povrchní, harmonické i disharmonické.

Člověk ve věku 15–20 let ještě není zcela vyžralou osobností, teprve se u něho vytváří struktura osobnosti, žebříček hodnot... Touto nezralostí může být poznamenán i partnerský vztah v tomto období lidského života. Nevyžralá osobnost např. upřednostňuje vzhled před charakterovými vlastnostmi, mladým dívkám mohou více imponovat sportovci, „drsní týpci“, „fakt hustí maníci“, mladým klukům zase modelky, „číčí“, „cool baby“.

Problémy ve vztazích se najdou v každé věkové kategorii, ale pokud se jedná o mladé lidi, vázne to především na jednom – na komunikaci. Většina mladých lidí své názory, pocity, zážitky sdílí na internetu. Je jim zatěžko o tom mluvit se svými blízkými. Ztrácejí tak

schopnost otevřeně komunikovat, a to se podepisuje i na vztazích. Přes zprávy jde vše snadno. Dívka si píše se svým klukem bez větších problémů a kluk si s takovou konverzací nedělá hlavu. A pak to přijde. Osobní setkání. V tu chvíli dívka ztrácí jistotu. Rozptylují ji myšlenky na vlastní vzhled, na to, jak se chová, jestli toho před chlapcem nesnědla příliš a jiná dotěrná sebevědomí srážející fakta, která nemusí během chatování řešit. Chlapec je na tom podobně. Ve zprávách se předvádí, mluví o ledajakých věcech a když tváří v tvář stane před dívkou, jeho sebevědomí mizí

(Katka, 16 let)

Ideálem všech výchovných programů je plánované rodičovství a nechtěné těhotenství je ve většině případů zdrojem mnoha více či méně závažných problémů.

Ačkoliv je Evropa položena na anticko-křesťanských základech, předmanželská sexuální zdrženlivost není všeobecně dodržována.

Protože jedinci zahajují pohlavní život většinou dříve než život reprodukční, chrání se před nežádoucím početím používáním některého z druhu antikoncepce.

S druhy antikoncepce by se měli lidé seznámit ještě před zahájením svého aktivního života. Nejjistějším antikoncepčním řešením je sexuální abstinence. I tento druh antikoncepce však není bezproblémový. Sice možnost nechtěného těhotenství je v tomto případě nulová, mohou se objevit problémy v jiné rovině. Sexuální potřeby je totiž nutné nějak uspokojovat a rady typu „studená sprcha“ či „froté ručník“ ne vždy zafungují.

Dle Uzel se nabízí při této antikoncepci možnost tzv. nekoitálního nesouloživého sexu, jako přirozeného ventilu mladistvého sexuálního napětí, nebo sem patří různé formy onanie (která sama o sobě byla v minulosti nazírána jako zdraví škodlivá, téměř smrtelná a až ve 20. století začala být vnímána jako blahodárná a všestranně prospěšná) (Uzel, 2010, s. 26)

Dalším druhem antikoncepce je přerušovaná soulož. Tato metoda patří mezi nejméně spolehlivé. Jednak při ní zcela mizí ochrana před přenosem pohlavních chorob a jednak může dojít k oplodnění poměrně mnoha způsoby. Jak ale Uzel píše: „...je to metoda, která má mezi ostatními metodami výsadní postavení. Je totiž metodou nejlevnější, nevyžaduje žádné pomůcky a je dostupná prakticky vždycky za každé situace“ (Uzel, 2010, s. 41)

Používání kondomu je odborníky řazeno mezi nejspolehlivější druhy antikoncepce. Kromě vysokého procenta spolehlivosti ohledně nechtěného těhotenství zaručuje také značnou ochranu před šířením pohlavní nemoci. Nevýhody spočívají v určitém omezení intimnosti

a z něho pocházející redukce slasti obou partnerů. Také nasazování kondomu před souloží mohou někteří partneři vnímat jako neromantické a při vášnivém sbližování nehodící se.

Existují také bariéry pro spermie určené ženám – pesar (diafragma), ženský kondom, cervikální klobouček, vaginální hubka, účinnost této antikoncepce není stoprocentní, je důležité správné zavedení této bariéry, možná i z těchto důvodů není tato forma ochrany před početím více využívána.

Zajímavou formu antikoncepce představují spermicidy, jejichž jediným představitelem na našem trhu dle Uzel je látka zvaná benzalkonium chlorid (Uzel, 2010, s. 68). Jedná se o krém, který se určitou dobu před stykem zavede do pochvy a jeho účinky ničí mužské pohlavní buňky, a tak jim neumožní doputovat do jejich děložního cíle.

Velmi rozšířenou se v posledních desetiletích stala forma hormonální antikoncepce. Dle Uzel užívá svoji každodenní pilulku téměř 100 milionu žen a významně se tak podílí na zpomalení populačního růstu ve světě, ale také na snižování procenta potratů. (Uzel, 2010, s. 70). Metoda hormonální antikoncepce je relativně spolehlivá, nevýhodou je, že nezabraňuje riziku přenosu pohlavních chorob.

Vedle hormonální antikoncepce „pilulkové“, existuje přijímání hormonů i jinou cestou – např. injekcemi či zavedením implantátu. Poměrně rozšířená je metoda zavedení nitroděložního tělíska. Možné je také zavedení tzv. vaginálního kroužku či používání antikoncepčních náplastí.

Téměř stoprocentně účinnou metodou antikoncepce je mužská či ženská sterilizace, zhruba 3 - 5 procent jedinců, kteří si sterilizaci nechali udělat však později tohoto zákroku litovalo (Uzel, 2010, s. 141)

V dnešní době má za sebou většina středoškoláků už nějaký vztah. Ve většině případů se nejedná o vážné vztahy – většina nevydrží ani jeden školní rok. Když se nad tím zamyslím, tyto rozchody jsou většinou způsobeny drobnými problémy, které ale mladistvý pár vidí jako závažné. Někdy je to také vinnou nestálostí jednoho z partnerů, který přesně neví, co chce, a tak už během vztahu jednoho začíná vztah další.

Vztahy mezi spolužáky se někomu mohou zdát výhodné pár spolu de facto tráví celý den a nemusí řešit problémy způsobené nedostatkem času stráveného spolu. Na druhou stranu takové vztahy mají spoustu nevýhod, jako například vídání partnera až moc, což vede k pocitu ztráty soukromí, zanedbávání školy atd. Z mého pohledu je nejhorší, že když se rozejdou, musí se i nadále vídat každý den. Toto však nemusí platit, když je každý z jiného oboru či ročníku.

Výjimkou nejsou ani tzv. vztahy na dálku, které se díky internetu stávají více populárními. Mnoho mladých dívek se přes sociální sítě nebo seznamky seznamuje s na první pohled dokonalými kluky a začínají vztah na dálku, i když o partnerovi vlastně skoro nic neví.
(Markéta 17. let)

2.4 Internet a pornografie

Internet je fenomén, který ovlivňuje dění na zemi zcela radikálním způsobem. Ne nadarmo mnozí poukazují na to, že pro současnost bude jednou zaveden historický termín *doba internetová*, neboť jeho dosah je dnes prakticky celosvětový a vliv na člověka zcela zásadní. Na internetu tráví čas většina mladých lidí i několik hodin denně. Na internetu vyhledávají informace o čemkoliv kdekoliv.

Zvláštním internetovým fenoménem jsou pak sociální sítě. Díky nim jsou lidé mezi sebou prakticky v neustálém kontaktu. Přes Facebook si píší, přes Instagram si vyměňují fotografie, přes různé seznamky si hledají partnery (ať už životní, nebo jenom sexuální).

Pokud se nějakému mládenci líbí fotografie nějaké slečny, může ji o tom napsat a pokusit se navázat virtuální vztah. Případné odmítnutí nemusí tolik bolet, vždyť podobným způsobem může za den oslovit třeba i stovku dívek, to by bylo, aby se alespoň několik dívek nejdříve jenom na „pokec“ nenašlo. Navíc v úkrytu počítače odpadají brzdicí vlastnosti jako nervozita, koktavost či zde není vidět zarudnutí v obličeji. Ze sta svých fotek vyberu jednu dvě, na které nejsou patrné moje uhry a odstáté uši a hurá do navazování hlubokých celoživotních vztahů. Kdo nemá v přátelích alespoň 1000 kamarádů, je úplný „břídil“!

Přes internet vztahy navazujeme, udržujeme je, ale i končíme. Je mnohem jednodušší napsat partnerovi, že ho milujeme, když se mu nemusíme při tom dívat do očí (třeba by z našeho pohledu vyčetl, že to s tou naší láskou není tak žhavé). Říct někomu sbohem osobně je také mnohem složitější, než mu to jenom napsat a nečekat na jeho reakci.

Internet někdy podporuje ve vztazích zbabělost a zbabělost je mnohými vnímána jako něco, co nedoprovází lásku.

Je zajímavé, že skoro všichni mladí lidé si uvědomují, že internet mnohdy zabíjí opravdové vztahy, že díky němu jsou lidé paradoxně v mnohem povrchnějším a v menším kontaktu, než tomu bylo mezi lidmi dříve, kdy, aby si něco mohli říci, museli se také spolu setkat. Přes tuto skutečnost se nehodlají „výhod“ internetu vzdát a čas na něm strávený tvoří zásadní díl volnočasových aktivit.

Myslím si, že v našem věku nejsou problémy ve vztahu tolik vážné. Na rozdíl třeba u dlouholetých manželů. Problémy bychom měli řešit v klidu a snažit se najít společné řešení. Je zbytečné se hádat kvůli každé kravině. Neměli bychom vztahy brát tak vážně, jsme vlastně ještě děti. Místo hledání problému bychom si ten vztah měli užít, dokud to jde, protože v našem věku se moc nepočítá s tím, že bychom si našli partnera na celý život. To se stává velmi málo. Jsou to výjimky. Je jasné, že každý vztah má své problémy. Každý má svůj názor a výměna názorů je úplně normální. Jen je třeba to řešit v klidu. Nechápu některý lidi v našem věku. Třeba ty, co střídají partnera každý týden nebo chodí s někým jen tak. To fakt nechápu, když přece někoho miluju, tak s ním chci být co nejdéle, a když ho nemiluju, tak s ním přece nechodím. Pak se divíme, že vznikají mezi partnery problémy, když vztahy nejsou ani upřímné. Je pravda, že pro nás miluju tě znamená něco jiného než pro člověka, když je už dospělý a ví, že toho druhého si jednou vezme... Výraz miluju tě je hodně cenný a v našem věku nechápeme jeho hodnotu. Když budeme ve vztahu s člověkem, kterého máme opravdu rádi, rozumíme si s ním a jsme k sobě upřímní, tak bude vše v pohodě a ubyde problémů.
(Eliška 15 let)

Především díky internetu je pornografie všudypřítomná a její dostupnost je prakticky neomezená. Dle Uzla se obecně za pornografii považuje jakékoliv zobrazování sexuální aktivity (tj. mluveným a tištěným slovem, obrazem, jiným výtvořem nebo filmovým či elektronickým zobrazením) za účelem sexuálního vzrušení, a tudíž z určitého hlediska je za pornografii možno pokládat i prosté (nevinné) zobrazení lidského těla. (Uzel, 2007, s. 50). Dále Uzel poukazuje na skutečnost, že v odborných publikacích jsou možné škodlivé vlivy pornografie děleny do čtyř kategorií – 1. údajný vliv na celkovou morálku a charakter, 2. vliv na mezilidské vztahy, 3. vliv na rodinu, 4. vliv na úchylné jednání (Uzel, Mitlöhner, 2007, s. 50).

Co se 1. kategorie týče, domnívá se Uzel, že vliv konzumace pornografie člověka na jeho morálku je minimální (Uzel, Mitlöhner, 2007, s. 51). Nerozlišuje ale již fakt, zda se tato konzumace týká dospělého jedince s již vytvořeným hodnotovým žebříčkem, či se jedná o konzumenta dosud ne zcela zralého, tedy dospělého.

Také, co se týče druhé kategorie, zaujímá Uzel postoj, že pornografie obecně nenarušuje mezilidské vztahy. Argumentuje tím, že tak jako se odlišuje pohádka či smyšlený příběh od reálného života, tak i např. pornografický film se odlišuje od skutečného, reálného pohlavního styku (Uzel, Mitlöhner, 2007, s. 51)

Co se třetí kategorie týče, myslí si Uzel dokonce, že *erotické materiály přispívají k utužení rodinné harmonie* (Uzel, Mitlöhner, 2007, s. 51).

Co se čtvrté kategorie týče, tvrdí dokonce Uzel, že úchylní jsou odpůrci pornografie, nikoliv její konzumenti (Uzel, Mitlöhner, 2007, s. 52), přičemž rozlišuje pornografii běžnou a násilnickou – sadomasochistickou či pedofilní (kterou odmítá).

Uzlovy závěry jsou jistě zajímavé, přesto se nemohu zbavit dojmu, že přeci jenom jednostranné. Dovedu si představit situaci, kdy jedinec odmítne pornografii z morálních důvodů, a přesto se nestane úchylným inkvizitorem, pronásledujícím všechny „erotomany“ a vše, co s pornografií souvisí. Uzel také relativizuje pojem závislost na pornografii a nevidí na ní nic závadného – jeho závěry podepřené jeho tituly a zkušeností na mne působí podobně jako pozitivní názory odborníku na konzumaci alkoholu v prostředí alkoholiků.

Partnerský život je složitý už sám o sobě, natož ještě k tomu pubertální vztahy, které jsou plné emocí v té nejvyšší míře, jak světlé, tak i tmavé. Takový pubertální vztah, neboli partnerství, může být kolikrát i nebezpečný jak postiženým láskou, tak i okolí. Myslím tím například, že se dějí věci ve stylu nešťastné lásky, které mnohdy končí úrazy i úmrtím. Takový poblázněný puberták láskou se špatně koukne na jinou dívku a jeho přítelkyně se prostě rozhodne ji zničit. A to jen za to, že se třeba jen pozdravili s jeho kamarádkou na chodbě. Stávají se různé věci na světě a láska a všeobecně pocity lidí hodně řídí a spravují tyto věci. Hodně lidí si myslí, že tím, že se pořežou, tak na sebe přitáhnou pozornost své vysněné nebo dokonce lásky, která je odmítla.

V tomto případě mi to přijde jako opravdová nemoc, šílenství, která by se měla léčit, protože to může být hodně nebezpečné. Lidé jsou schopni udělat kvůli lásce opravdu cokoli.

Můj kamarád měl přítelkyni, která byla právě šílená kvůli lásce, tak šla do místního lesa. Tam to ovšem jen začínalo. Začala posílat fotky a příspěvky na sociální sítě, že už její život nemá cenu a začala volat kamarádovi (její přítel), že se podřeže, jestli s ní nebude, a to se i stalo. Kamarád tam přiběhl. Když už nebyla skoro mezi živými.

(Tomáš, 3. roč., 18 let)

2.5 Žárlivost, nevěra, komunikace, hádky

Kdo nežárlí, tak nemiluje. Takto si často lidé ospravedlňují své postoje vůči svým partnerům. Žárlivost je obava, že by mi mohl mého partnera někdo jiný „odcizit“, nebo že by se mohl můj partner zamilovat do někoho jiného. Bojíme se, že by nám mohl partner být nevěrný. Žárlivost se týká jak tělesné, tak duchovní stránky člověka. Žárlivost je tedy spojená s obavou, strachem, úzkostí, vztekem, tedy s pocity, které nepřispívají k harmonickému soužití. Je nutno ale rozlišovat žárlivost přirozenou (kterou mnozí vnímají jako koření vztahu) a chorobnou, která mnohdy vztah zcela rozloží. Kratochvíl charakterizuje patologického žárlivce jako osobnost žijící ve stálých obavách, že mu jeho partner byl, nebo by mohl být nevěrný. *Touto myšlenkou se nutkavě zabývá a svého partnera podezírá, kontroluje, sleduje a vyžaduje od něho stálé důkazy věrnosti. S důkazy nikdy není spokojen, protože věrnost přesvědčivě dokázat nelze. Klade „žárlivecké“ otázky, rozvíjí s partnerem „žárlivecký“ dialog a postupně sahá k různým vyšetřovacím a pátracím akcím.* (Kratochvíl, 1992, s. 108)

Žárlivost má souvislost s dalšími vztahovými skutečnostmi – s důvěrou, svobodou a odpovědností.

V dnešní době se nachází víc a víc mladých lidí ve vztahu. Bohužel, většinou ty vztahy nemají moc dlouhého trvání. Samozřejmě až na pár výjimek, mladí skáčou ze vztahu do vztahu. Problémů, proč vztah zkrachuje, může být mnoho. Mladí lidé pořádně nevědí, co vlastně chtějí a většinou jdou do vztahu, jen protože je o ně zájem. Započnou vztah a zjistí, že jsou úplně rozdílní. Nesdílejí stejné názory, nemají ani jednu věc společnou. Tak vznikají pochyby, až to vyústí v rozchod.

Další možností může být nedostatek důvěry. Mladí si nedokážou dostatečně věřit. Poté předvádí žárlivé scény, dělají si navzájem naschvály a vztah se stává toxickým. Naneštěstí hodně mladých i přes to zůstává ve vztahu a zbytečně se trápí. Většina si myslí, že už nikdy nenajdou svoji vysněnou polovičku a že zůstat v toxickém vztahu je poslední možnost.

Také bývá častým problémem to, že vstoupí do vztahu mladí, třeba ve věku 13-14 let, jsou ve vztahu delší dobu a za ta léta se každý rozvine jiným směrem. Nerozumí si jako na začátku a vztah nevydrží.

Ve vztahu záleží na důvěře, vzájemné přitažlivosti, kompromisech a sounáležitosti. Tedy to je alespoň můj názor, každý má jiné priority.

(Tereza 3. roč. 17 let)

Nevěra je v mnohých kulturách ovlivněných náboženstvím vnímána, jako skutek hodný stejného trestu jako vražda. V křesťanství je skutek nevěry jmenován v Desateru božích přikázání hned ve dvou bodech – Nesesmilníš! a Nebudeš dychtit po ženě svého bližního! Zajímavé je, že zatímco Nepokradeš a Nezabiješ se staly součástí všech světových zákoníků, nevěra není v euroamerické civilizaci trestně stíhaná. Možná i proto je nevěra jednou z nejčastějších příčin rozvodů a prokázaná nevěra jen málokdy je postiženým partnerem odpuštěna. Nevěrný partner své jednání skrývá, je okolnostmi nucen lhát, být neupřímný. Nezřídka se snaží svoji vinu „hodit“ na podváděného partnera, což vede k rozličným konfliktům a hádkám.

V neposlední řadě může být nevěra také zdrojem pohlavní nákazy, kdy nevěrný partner může nakazit svého nic netušícího druha. V krajním případě může nakažený nevěrný člověk svého nevinného partnera i zabít (jsou pohlavní choroby, které nelze vyléčit a jejich finální fáze vedou k úmrtí nakaženého).

Mnozí autoři poukazují na rozdílné příčiny nevěry mužské a ženské. *Když se zeptáte mužů, proč si našli vedlejší vztah, nejčastěji se zmíní o sexu. Ženy tvrdí, že se dopouštějí nevěry pro uspokojení svých citových potřeb.* (Botwinová, 1996, s. 65)

Podle mne hlavním problémem je, že se hranice tzv. dospělosti u mladých lidí posouvá k věku, kdy se nám o tom ani nesnilo. Dnešní děti už před patnáctým rokem kouří, pijí alkohol, a dokonce zkouší i sex. Díky těmto věcem se i partnerský život u mladých lidí stává větší a větší starostí ve společnosti. Když jdu po ulici, vidím čím dál více lidí s kočárky. Mám dvě kamarádky úplně s odlišnými situacemi. Jedna se dostala do jiného stavu v sedmnácti a ta druhá v devatenácti. Ta první, i když porodila v tak brzkém věku, tak jí rodiče podrželi, a i s přítelem dokázala za rok odmaturovat. Zatímco druhá měla jiný problém. Rodiče ji vyhodili z baráku, musela nechat školu a bydlela u kamarádů. Potloukala se od kamarádů ke kamarádům, nikde nemohla být delší dobu. Dokonce měla takové problémy, že málem potratila. Dočkala se porodu, ale sama dítě nemůže vychovávat, a tak se ho musela vzdát. Proto si myslím, že největší problém je už doma. Jak má člověk vedenou domácnost. V jakém prostředí je to dítě vychovááno a jak mu jdou jeho rodiče příkladem. Pokud dítě vidí, jak jeho rodiče spolu dlouho vycházejí, tak nemá důvod nějak se odstraňovat od toho, co vidí doma. A je určitě menší šance, že udělá nějakou blbost nebo dokonce i zločin.
(Marek, 3. roč., 18 let)

Komunikace je jedním ze základních projevů sociální interakce. Můžeme ji rozdělit na verbální a neverbální. V partnerských vztazích jsou důležité oba dva typy. Pokud

s partnerem nekomunikují, je něco v nepořádku. V nefungující komunikaci se odráží nefungující partnerský vztah. Pokud začnou ve verbální komunikaci převládat hádky a v neverbální komunikaci zlé pohledy či dokonce pokusy o fyzické násilí, znamená to, že partneři svůj vzájemný vztah dovedli do disharmonického, oba zatěžujícího stadia. Hrozí, že místo dvou spolupracujících subjektů vzniknou dvě válčící strany a místo, na kterém se setkávají, se promění ve válečné pole.

Komunikace je základním prostředkem dorozumívání a také nositelem sdílených hodnot či zážitků. Pokud si partneři v některé rovině nerozumí, je možné prostřednictvím vhodně vedené komunikace mnohé zachránit. Často je ale také jednotek komunikace – slov, použito jako „munice“ do zbraní, které partneři používají, aby jeden nad druhým získal převahu. Komunikace mezi partnery je tedy důležitá, ale není všemocná. Je to jen zrcadlo, ve kterém se zrcadlí skutečnost, zda si spolu partneři rozumí, či nikoliv.

Fenomémem poslední doby je skutečnost, že podstatný díl komunikace mezi lidmi se přesouvá na sociální sítě. Do jaké míry tento fakt ovlivňuje partnerské soužití a zda pozitivně či negativně, patrně závisí na dalších faktorech spojených především s osobnostními profily účastníků komunikace.

Myslím si, že v dnešní době si spousta párů ve vztahu nevěří. Hlavně díky sociálním sítím, kde se všichni sledují.

Znám spoustu párů, které hrají svůj vztah. Přidávají krásné společné fotky se zamilovanými popisky, ale láska v tom doopravdy není. Není to pravdivé. Říkám si: “K čemu takový vztah je? Proč ti lidé spolu jsou, když nejsou doopravdy šťastní?”

V tom je ten problém dnešních mladých lidí. Chtějí tu jejich lásku neustále někomu dokazovat. Aby svět věděl, že nejsou sami. Ale kde je dnešní opravdová láska? Ta pravá láska není na Instagramu nebo na Facebooku. Jsou to ty malé věci, které pro sebe děláte. Ty maličkosti, když ti koupí jednu sušenku, protože ví, že ji máš ráda. Když jdete spolu po večeri, povídáte si, koukáte si do očí a telefonů necháte stranou.

Do takového okamžiku musí člověk dospět. Sama přidávám fotky na sociální sítě, ale už vím, kdy je lepší ten mobil nevytahovat a užívat si společné chvíle s mým milovaným.

(Dominika, 3. roč., 18 let)

Přeroste-li výměna názorů v hádku, znamená to, že v partnerské souhře nastal rozkol. Na druhou stranu může hádka fungovat jako bouře, která pročistí vzduch. Tato bouře však může, zvláště je-li intenzivní, napáchat ve vztahu nenapravitelné škody.

Plzák rozlišuje hádky ojedinělé a pak hádky „ustavičné“. Tento druh hádky je dle Plzáka *konečným a výsledným produktem předchozích korozivních jevů v páru*. (Plzák, 1998, s. 23)

Hádka znamená, že se partneři snaží prosadit svoji vůli, která se odlišuje od vůle toho druhého. Neexistuje vůle jediná, společná oběma partnerům. I to je známka toho, že partneři dosud lpí na svých egoistických pozicích. Ochota ke kompromisu, tolerance, či dokonce snaha vyhovět druhému, jsou důležitými součástmi fungujícího vztahu a také katalyzátorem mezilidské harmonie.

Vedle snahy přetlačit partnera ve věci konativní je zdrojem hádky také snaha partnerů „utlouci“ toho druhého argumenty, které jsou ve službách tzv. Pravdy.

Frazém „Moudřejší ustoupí“ je často nutné aplikovat i v partnerství. Někdo musí být ve vztahu moudřejší, jinak by se „horký brambor“ toho, že někdo má „pravdu“ a druhý „taky“ navždy přehazoval z jedné strany na druhou a nikdy by nevychladl.

Válka, mír, příměří – tyto pojmy z dějepisu jsou aktuální i při popisu mnohých partnerských vztahů. A tak jak je nejprve vždy nutné utnout válku, aby mohl být nastolen mír, tak i *chaotickou hádku je nutné nejdříve utnout, a pak se teprve lze smířit*. (Plzák, 2007, str. 52) Plzák partnerské soužití metaforicky v jedné ze svých mnohých publikací přirovnává k judu, přičemž v jednotlivých kapitolách používá termíny „obránný“ a „útočný“ manévr (Plzák, 1997)

Problém mladých lidí a jejich soužití spočívá v tom, že spolu začínají moc brzo ve všech ohledech. Například bydlení v jedné domácnosti s partnerem ještě před ukončením nebo-li doděláním studia. Když spolu začnete bydlet, začnete řešit blbosti typu peníze, práce, domácí práce, vaření... A pak najednou máte plnou hlavu problémů už v 17 nebo 18 letech, když váš partner si pronajímá bar a vy mu v tom podnikání pomáháte, protože chcete ušetřit peníze vašemu partnerovi nebo váš čas vyhledávání si nové práce.

Jenže ne každý si vybere tenhle život sám. Někdy ho do té situace dostane vlastní rodina a vy pak nemáte na výběr, než se postavit na vlastní nohy už v 15 letech. Nejhorší na tom je, že se snažíte postarat sám o sebe a stanete se terčem nadávek a posměchu. Lidí jsou strašně zákešní. Pomlouvají a špiní ostatní, ale nevidí už proč jsou takoví, nebo co udělali pro to, aby byli tam, kde jsou teď. (Tereza, 3. roč. 18 let)

2.6 Trávení volného času, společné zájmy, společné hodnoty a svoboda

Mají partneři trávit svůj volný čas společně, nebo naopak vztahu prospívá, když každý tento čas tráví „po svém“? Rozdílné názory na využití volného času jsou příčinami mnohých partnerských rozkolů. V případě, že každý z partnerů je jiný, má odlišné záliby, rozdílné představy o čemkoliv, je výsadou pouze vyzrálých osobností tyto odlišnosti nějak „ustát“. Názory na tuto problematiku se různí. V mnoha románech partnerská odloučení přispívají k eskalaci touhy a může tak být vyličeána historie nesmírné lásky, z jiných stran pak zazníávají slova „kudy muž, tudy žena“ varující před stavem, kdy každý z partnerů dělá ve svém volnu něco jiného.

Je také otázkou, zda mohou lidé, kteří mají zcela odlišné představy o trávení volného času, vytvořit spolu harmonicky fungující celek. Tak jako v mnoha jiných případech i v této problematice rozhodují míra tolerance, kompromisu, ochota přizpůsobit se druhému. Nakonec ani to, jestli partneři tráví volný čas spolu nebo ne, nerozhoduje, zda je partnerství harmonické či disharmonické.

Příklad: Muž je vášnivý cyklista, žena kolo vnímá jako nutné zlo. Budou-li takto odlišní partneři trávit volný čas bez kola, bude minimálně jeden z nich nespokojený, neboť bude cítit, že mu něco v životě chybí. Rozhodnou-li se strávit společný volný čas na kole, bude zase nespokojená žena, neboť bude nucena vykonávat činnost, která jí nepřináší žádnou radost ani uspokojení. Pojede-li muž na kolo a žena bude dělat něco jiného, je možné, že a) nakonec budou oba dva spokojení a ve chvíli, kdy budou opět spolu, mohou navzájem sdílet své odlišné zájmy ve verbální rovině. Anebo může nastat za b) že jeden druhému bude vyčítat, jak je sobecký, že dal přednost něčemu jinému před společnou činností.

Opět si tedy myslím, že není důležité to, jestli spolu partneři tráví volné chvíle společně či nikoliv, ale rozhodující je skutečnost, jestli jsou schopni či ochotni si navzájem vyhovět, tolerovat své odlišnosti, domluvit se, aniž by se jeden musel ve všem podřizovat druhému (aby nebyl tím druhým neustále označován za egoistu).

Vztah – dva zamilovaní, jen oni dva, smích, zážitky, radost a hlavně láska.

Vztah dvou lidí nezasahuje jen do života páru, ale i do života jejich okolí, kamarádů, přátel, rodin, zkrátka všech okolo.

A právě přátelé jsou mnohokrát ti, co vidí vztah takový, jaký doopravdy je, bez růžových brýlí.

Mají přátelé právo zasahovat do vztahu někoho jiného? Například dívka a chlapec se k sobě nehodí, nemají společné zájmy, společná témata na hovor, každý je stvořen pro někoho

jiného, doslova pro opak svého nynějšího protějšku. Je špatné, že jim přátelé přejí rozchod, i když vědí, že je to správné řešení pro oba? Nebo mají věřit na dlouhý vztah plný lásky a ticha?

Nevím, na každém je rozhodnutí, ať už je správné nebo špatné. Stejně se vše uvidí až na konci.

(Andrea 16 let)

Mají-li partneři společné zájmy, pak spolu tráví společně více i svůj volný čas, jsou si blíží, mohou si více rozumět. Společné zájmy jsou jistě důležité, nejsou ale všemocné. Mohou zařídit, že dva jedinci se budou radovat ze stejné činnosti, ale už nemohou zaručit, že ve vztahu bude fungovat i to ostatní. Vše, co mají partneři společného, posiluje jejich jednotu, tedy i společné zájmy jsou pro partnerský vztah velkou výhodou.

V dnešní době je naprosto běžné, že se partneři nemusí poznat ve svém okolí, ale například se jejich vztah uskuteční po internetu. Tento problém má mnoho párů, kteří jsou od sebe leckdy vzdálení i několik desítek kilometrů. Těžkosti a nepříjemnosti mohou vznikat i ze strany rodičů, kteří se vztahem nesouhlasí, jelikož Vás stále vidí jako dítě, byť je vám už skoro 17 a na lásku máte nárok. Podle mne je to v dnešní době naprosto normální a pokud chtějí být dva lidé spolu, i když je dělí 120 km, je to jejich věc a jejich svobodné rozhodnutí. Dalším problémem může být i to, že oba chodí do školy a čas si na sebe hledají jen velmi málo – spíše o víkendech, kdy nemusí řešit učení a vyučování. Také bych chtěla zmínit, že v našem věku jsme tak často unavení či líní, že když už se s daným člověkem vidíme, chceme být co nejvíce s ním i na úkor, že vlastně skoro půlku dne proležíme u televize a u filmu.

(Veronika 15 let)

Vytvářím-li s kýmkoliv partnerský svazek, je to svým způsobem pokus o něco podobného, o co se pokouší později manželé. Faktor dítěte celou problematiku na jednu stranu komplikuje, na stranu druhou zjednodušuje. Díky potřebám dítěte se musí redukovat potřeby individuální. Mnohdy je tato redukce zdrojem poznání, že důležitou úlohou v životě člověka je plnit úkoly, které přísluší jeho sociální roli. Svobodným se člověk může cítit jenom tehdy, když splní své povinnosti. Role rodiče je zcela zásadní a mnozí ji s jakýmsi instinktem mateřského pudu plní alespoň obstojně. Jaká je ale role partnera, zvláště pak v době před rodičovské?

Svoboda je něco, k čemuž instinktivně směřuje každý jedinec. Svoboda ale nemusí znamenat nutně, dělej si, co ty chceš, takováto svoboda může být zaměněna za egoismus, který mnohdy zavádí člověka do nesvobody mnohem více, než služba něčemu, co mne přesahuje (např. povinnostem). Svoboda může začít až ve chvíli, kdy přestanu vnímat sama sebe jako toho nejdůležitějšího člověka na světě.

Budhisté považují za spásu člověka stav, kdy se osvobodí ode všech potřeb. Já chci, já potřebuji, já musím mít – to jsou výroky jedinců nesvobodných. V partnerství tyto výroky nesvobodných jednotlivců platí dvojnásobně a jsou zdrojem utrpení. Partneři mohou ze svého svazku vytvořit peklo i ráj, vězení plné nenávisti i místo svobody a radosti.

Podle mého názoru vztahy v tomto věku 15-19 let nefungují z toho důvodu, že mladí lidé jsou často dětinští, urážliví, hodně vztahovační a vyvolávají konflikty. Docela podstatnou roli hraje i sexuální život, Lidé v tomto věku jsou nezkušení a často se toho dívky, které jsou panny, se toho poprvé bojí a nechtějí, aby na ně partner tlačil. Proto se ty vztahy často rozpadají – že jedna strana chce a druhá ne. Pak se ten vztah buď hned rozpadne, nebo jde partner ten sex hledat jinde, takže té svojí polovičce zahne...

Hodně populární jsou dnes vztahy na dálku, přes internet... to prostě taky nemůže fungovat. Psát si, jak se milují a vidět se maximálně 1-2 krát do roka... měla jsem jeden takový a bylo to o ničem.

(Karolína 16 let)

Důležitým faktorem v úspěšnosti vytvoření pevného partnerského soužití je sdílení společných hodnot. Jsou hodnoty veliké, vznešené, jako např. pravda, láska, spravedlnost a pak ty malé, o které se mohou vést spory, jsou-li hodnotami skutečnými. Je hodnotou pracovitost? (jak potom hodnotit pilného pracovitěho egoistu?), je hodnotou ctižádostivost? (jak potom hodnotit nesnesitelného kariéristu?)

Mohu milovat někoho, kdo má jinak poskládaný žebříček hodnot, než já? Nejsou jiné postoje ke skutečnostem života primárním zdrojem konfliktů? Znamenají jiné hodnoty, že si dva jedinci nemohou nikdy zcela rozumět? Nejsou to právě společné hodnoty, které jsou nezbytným základem jakéhokoliv (nejenom partnerského) fungujícího svazku?

Mezi partnery je často problém komunikace mezi sebou. Anebo si přestanou rozumět po několika letech. Já měla problém v partnerství tak před rokem. Ze začátku jsme si

povídali, blbli, ale pak se to zhoršilo, protože mne často do tamtoho tlačil, ale já nechtěla. Pak mě nakonec podvedl a já se s ním rozešla, protože bych to s ním asi nevydržela. Moje kámoška měla problém v partnerovi, že spolu moc nemluvili, když se po dlouhé době spolu viděli, a hlavně od sebe bydleli daleko. Mezi partnery je taky problém ve styku, že jim to nejde anebo na to nemají chuť.
(Vendula, 16 let)

2.7 Souvislost partnerství a studijních výsledků

Studují lépe jedinci mající nějaký partnerský vztah, anebo mají lepší studijní výsledky žáci, kteří ve vztahu nejsou?

K tomu, aby se člověku dařilo ve škole co nejlépe, určitě přispívává žákova psychická pohoda. Žije-li mladý člověk v harmonickém partnerském vztahu, je velmi pravděpodobné, že se tato skutečnost pozitivně odrazí i na jeho studijních výsledcích. Negativně se na známkách ve škole ale může odrazit vztah komplikovaný, který zaměstnává žákovu emocionální stránku osobnosti přespříliš a škola může díky tomuto skončit „na vedlejší koleji“.

Stejně tak ale žák nespokojený se skutečností, že je sám, že nemůže najít člověka, se kterým by sdílel své mladistvé touhy a zájmy, může být tímto stavem naprosto pohlcen a může se to projevit špatnými studijními výsledky.

Naproti tomu jsou jedinci, kteří fakt, že nejsou rozptylováni osobou opačného pohlaví, promění ve zvýšený zájem o látku probíranou ve škole.

Vždy tedy nejspíše záleží na konkrétní zkušenosti a konkrétních jedincích. Nelze nejspíše v obecné rovině tvrdit, zda je z hlediska školní úspěšnosti lepší „s někým chodit“ nebo být „sám“.

V dnešní době je hrozně těžké si najít vztah, který bude založený na důvěře a zároveň souhře dvou lidí. Věrnost dnes už skoro neexistuje. Když jste ve vztahu, tak vám druhá polovička moc nechce půjčit svůj mobil, protože je velká pravděpodobnost, že si píše s někým jiným. Já upřímně už v lásku přestala doufat, a to jsem ji ani moc nepoznala. A když vidím, jak se dneska polovina kluků chová, tak nemám ani potřebu se někomu odevzdávat a potom čekat následné zklamání, které podle mne vždy přijde. Už to není jako za dob našich rodičů, kdy se potkali v 15 a už spolu zůstali. Mladí lidé dnes chtějí experimentovat a poznávat svět. Když mi někdo řekne, že spolu zůstanou navždy, začnu se smát, dnes už je to nemožné. Ta pravá láska už pomalu není.

(Sára, 16 let)

2.8 Střídání partnerů, rozchody, pohlavní choroby

Kolik partnerů musí člověk vystřídat, dokud nenalezne toho pravého? A neměl by místo střídání partnerů čekat na toho pravého a jediného na světě, který mu byl předurčen osudem? Rozchody bolí. Je dobré tuto bolest zakoušet už v mladém věku, kdy se formuje osobnost člověka? Není pro toto období lidského života důležitá spíše radost a jistá bezstarostnost? Anebo je bolest tohoto typu důležitá proto, aby člověk poznal, jak důležité je být s někým, koho mám rád? (Říká se, že člověk si uvědomí důležitost něčeho, až když to ztratí.)

Opustit svého partnera je čin, který není nikdy jednoduchý. I partneři, kteří si nerozumí a jejichž svazek je velmi problematický, ve chvíli, kdy mají rozetnout onen gordický uzel, který navázali ve chvíli, kdy „si něco začali“ s ne zcela vyhovujícím partnerem, váhají a jsou nejistí.

Do hry vstupuje i soucit s partnerem, který bude tím, že ho opustím, trpět a já budu strůjcem jeho neštěstí.

Někdy je těžké také rozeznat, jestli důvody pro partnerskou odluku jsou dostatečně závažné. Věčně hledajících a nikdy nenalézajících „samotářů“ bloudí po světě velké množství. Je dobré se snažit vždy o záchranu rozpadajícího se vztahu? Je nutné se do smrti trápit ve vztahu, který nefunguje? Na tyto otázky není snadné odpovědět, a především není na ně možné odpovědět v obecné rovině.

Jeden z velkých odborníků na problematiku rozpadů vztahů napsal: „*Vztahy se dají zachránit. Chce to začít včas, mít motivaci a pracovat na své osobní zralosti*“ (Klimeš, 2015, s. 225)

Aby vztah mohl zdravě fungovat, musí splňovat spoustu kritérií. Důvěra, podpora, společné zájmy atd. V dnešní době lidé nechodí ven, rande stráví u telefonů atd. Je důležité mít něco společného, člověku důvěřovat a akceptovat jeho chyby, pak může vztah fungovat.

Pro mne osobně je největší problém spadnutí do stereotypu. Opakování stejných míst na rande atd. Po dalším vztahu jako u mne dojdou témata k hovoru, dojdou aktivity, co dělat atd.

(Kryštof, 18 let)

Pokud je jeden z partnerů tomu druhému nevěrný, hrozí, že nebude tímto skutkem poznamenána pouze duše, ale újmu může utrpět i tělesná schránka. Nakazit svého partnera pohlavní chorobou je něco velmi choulostivého. Zvláště pak komplikovaná je situace, kdy se jedná o pohlavní chorobu závažnou, obtížně léčitelnou, či dokonce nevyléčitelnou. Nejbezpečnější ochranu před sexuálně přenosnými nemocemi představuje partnerská věrnost. Také používání kondomu do značné míry spolehlivě ochraňuje člověka před mnoha druhy pohlavních chorob.

Ve chvíli, kdy tyto dva druhy ochrany nejsou použity, se může stát cokoliv. A to i tehdy, dopustí-li se jedinec poklesku tohoto typu jedinkrát za život.

Mezi bakteriální, chlamydiové, a mykoplazmové infekce patří Syfilis (příjice, lues), Kapavka (gonorrhoe), chlamydiové nákazy, měkký vřed (ulcus molle) aj., mezi virové infekce pak především AIDS, dále pak onemocnění viry herpes simplex či tzv. špičaté kondylomy.

Přenosné pohlavním stykem mohou být také ektoparaziti (muňky, svrab) či prvoci (např. trichomoníáza).

Prevence před onemocněními tohoto typu je nezbytnou součástí školní výuky.

Momentálně mám čerstvý a rozvíjející se vztah. Je to příjemný, jen je špatné, že jsme od sebe daleko, ale trochu do minulosti mého života. Od 13 let jsem měl dost holek. Preferoval jsem metodu „ošustit a opustit“. Po dvou letech mne to začalo ničit, člověka to přestane bavit a dělá to jen z pocitu ega. Pak mi došlo, že chci něco víc, ale bez citů to nejde, a tak jsem si našel přítelkyni. Vztah nám trval 8 měsíců (14. 2. rozchod). Jako vždy mi to bylo fuk. Pak jsem začal chodit s kamarádkou a cítím se šťastný. I když jí je jen 14, tak jsme šťastní i bez sexu. Nejde nám o to mít sex, ale být spolu. Většina lidí chybují v tom, že pospíchají.
(Zdeněk, 16 let)

2.9 Zodpovědnost

„stáváš se navždy zodpovědným za to, cos k sobě připoutal“ pronesla moudrá Liška k Malému princovi v Exupéryho filozofické pohádce. (Exupéry, 2017)

V partnerství k sobě jímáme svého druhu prostřednictvím citového pouta. Slovo poutat může někdy nabývat spíše významu „svazovat“, „spoutávat“, záleží na nás, jak jsme citliví, vyvrálí, nesobečtí.

Liška z Malého prince hovoří o poutu, které nesvazuje, mluví o přátelství, které je nádherným výrazem vztahu mezi dvěma bytostmi. Ten vztah nesvazuje, ale zavazuje. Říká se, že skutečný přítel se pozná až v nouzi. Také v partnerství se tato pravda ukáže jako platná například ve chvíli, kdy partnerství prochází tzv. krizí. Opustím-li svého partnera kvůli někomu jinému, který se mi v současnosti jeví atraktivnější nebo přitažlivější, nebo snad ke mně se více hodící... není to zrada? Není to zločin? Nedopouštím se odchodem od svého partnera něčeho nečestného? A mění se toto ve chvíli, kdy se na rozchodu domluví oba partneři?

Mnozí spojují krásu s něčím dlouhotrvajícím. Krása vápencových jeskyní byla vytvářena tisíce let, samotný vesmír se tvořil miliardy let. Jak je to v této souvislosti s partnerstvím? Nedá se měřit jeho krása a hodnota až podle toho, jak obstojí v zatěžkávací zkoušce času? Není skutečným a opravdovým, hodnotným partnerstvím jen takový svazek dvou bytostí, které jsou spolu v dobrém i ve zlém až dokud je smrt nerozdělí... a třeba i ona ne?

V dnešní době většina vztahů netrvá moc dlouho a často se dva lidé rozejdou už po týdnu, ale samozřejmě existují i výjimky. Většina vztahů se rozpadne kvůli hloupostem a mentální nevyspělosti jedinců. Většina mladých lidí není moc stálá ke svému partnerovi, protože si chtějí užívat života. Většina vztahů postrádá důvěru, věrnost, lásku nebo respekt a porozumění

V dnešní době je časté, že se dva lidé hrnou do vztahu po hlavě. Myslím si, že by každý měl počkat natolik dlouho, než dotyčného pozná, než si spolu začnou, ale takhle to dnes bohužel nefunguje a sex představuje taková vstupní dvířka do vztahu.

Na závěr bych chtěla říct, že si myslím, že hlavním problémem dvou partnerů je nechtěné těhotenství. Dřív (za dob mládí mých rodičů) bylo normální mít dítě už v 18 a dnes většina mladých lidí není připravena na výchovu dětí ani v 25.

(Patricie, 17 let)

3. Problematika partnerských vztahů na střední škole (praktická část)

3.1 Úvod k praktické části

Abych se pokusila nahlédnout pod pokličku problematiky partnerského života mladých lidí, zvolila jsem metodu dotazníku. Dotazník⁵ obsahoval celkem 48 otázek různého charakteru – všechny se ale z jistého úhlu pohledu týkaly témat, která mne v této práci zajímají.

Tato práce vychází z odpovědi přibližně 400 osob ve věku 15-21 let. Jedná se o studenty několika pražských středních odborných škol. Jsou zastoupeni jak žáci z maturitních čtyřletých tříd, tak žáci nematuritních tříletých učebních oborů.

Dotazovaní žáci odpovídali na jednotlivé otázky písemně a anonymně. U některých otázek mohli zaškrtnout více odpovědí. Mnozí respondenti využili svého práva neodpovídat na všechny otázky, a tak neuvádím přesný počet odpovídajících mladých lidí, ale počet od nich získaných odpovědí.

Poznatky získané z dotazníkových odpovědí jsou zatížené možnou chybou – nemohu zaručit ani ověřit, že všichni dotazovaní žáci odpovídali podle pravdy. Také je možné, že určité procento žáků (věřím, že nijak vysoké), odpovídalo na otázky bez toho, aniž by si je přečetli. Několik dotazníků se mi vrátilo nevyplněných, nebo vyplněných jen velmi torzovitě.

Jednotlivé odpovědi jsem rozdělila do čtyř kategorií:

1. Odpovědi žen, jejichž věk byl 17 let a méně
2. Odpovědi žen, jejichž věk byl 18 let a více
3. Odpovědi mužů, jejichž věk byl 17 let a méně
4. Odpovědi mužů, jejichž věk byl 18 let a více

⁵ Plné znění Dotazníku i se součty všech odpovědí naleznete v příloze této práce.

3.2 Lidská sexualita a pohlavní osvěta

Převážná většina žáků odpovídala na otázky dotazníku se zájmem. Bylo vidět, že se většiny dotazovaných partnerská a sexuální problematika skutečně dotýká, a to jak těch dotazovaných, kteří žijí nebo žili po určitou dobu v nějakém partnerském svazku, tak i těch, kteří v partnerských vztazích dosud nezískali osobní zkušenosti.

Na některé otázky někteří žáci odmítali odpovídat, přestože byl dotazník anonymní. Tato skutečnost svědčí o tom, že ne každý mladý člověk je v otázkách týkajících se sexuality připravený zcela otevřeně vypovídat a můžeme u mnohých pozorovat ostych či neochotu mluvit o svých soukromých intimních záležitostech.

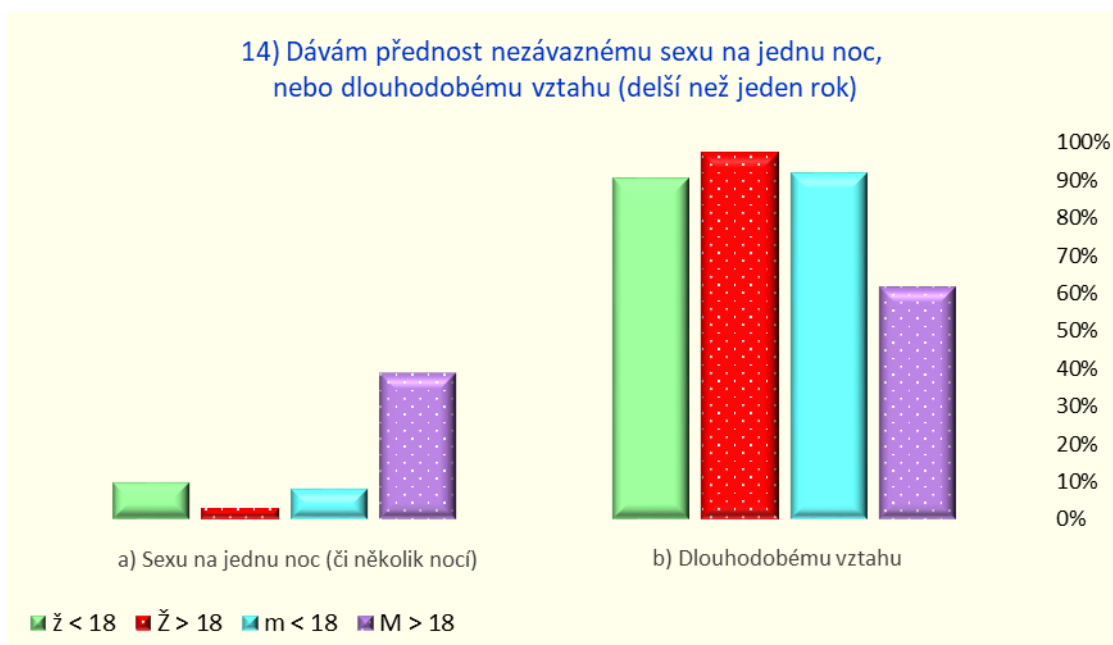
Mladí lidé většinou vnímají filosoficko-psychologické rozdělení člověka na jeho tělesnou a duchovní část a uvědomují si, že lidská bytost často řeší otázky spojené s tímto rozdělením. V dotazníku jsem ale nehledala odpovědi na otázky typu, Co je důležitější, tělo nebo duše? Přesto jsem z odpovědí získala dojem, že současný mladý člověk zná hodnoty materiální a nemateriální a že ty, spojené s potřebami duše, jsou pro něj hodnotnější a důležitější než ty, které se týkají fyzické stránky lidské bytosti.

Zajímavé údaje jsem získala z odpovědí na otázku, zda měl dotazovaný někdy sexuální styk s člověkem, který nebyl jeho partnerem, jen kvůli sexu.⁶ Většina dotazovaných na tuto otázku odpověděla záporně. U dívek, které odpověděly kladně je zajímavé, že počet odpovědí „1x“ je více než dvojnásobný oproti počtu odpovědí „vícekrát“. Může to svědčit o tom, že mnohé dívky, které si vyzkoušely „sex bez lásky“ zjistily, že „bez lásky“ to není „ono“.

U mužů v případě kladných odpovědí na tuto otázku převažují odpovědi „vícekrát“ než „jednou“. Můžeme se domnívat, že muž sex bez lásky je schopen (či ochoten) podstupovat častěji než žena. Svědčí to mj. o tom, že mužské sexuální potřeby jsou trochu odlišné od ženských, čehož dokladem je např. skutečnost, že sexuální služby nabízené mužům k ukojení jejich potřeb jsou mnohem rozšířenější, než stejné služby nabízené ženám.

⁶ Dotazník, otázka č. 15

Také z odpovědí na otázku, zda je lepší nezávazný sex na jednu noc, či dlouhodobý partnerský vztah⁷, je možné vyčíst, že mladí lidé se přiklánějí více k hodnotám duchovním než tělesným (i zde ale vyčnívá poměrně vysoký počet odpovědí mužů starších 18 let přiklánějících se k nezávazným vztahům)

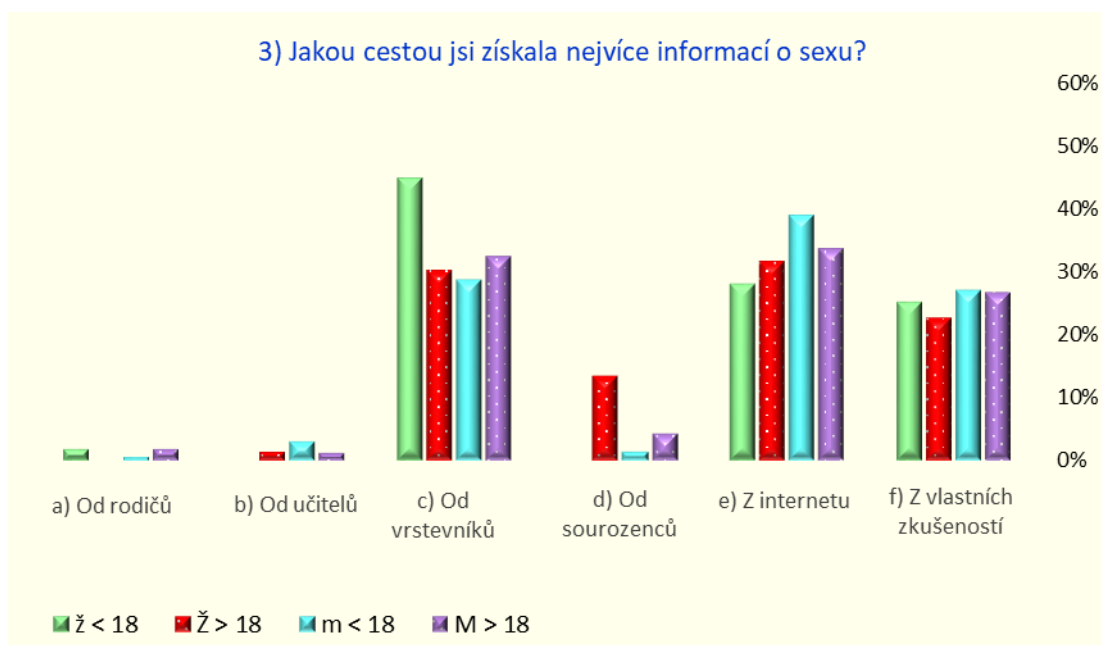
⁷ Dotazník, otázka č. 14

Ačkoliv by se o pohlavní osvětu měli starat především rodiče a škola, v praxi je každý mladý člověk většinou odkázán na jiné zdroje. S kamarády (vrstevníky) se člověk může o věcech týkajících se sexuality bavit mnohem otevřeněji než s rodiči či učiteli a také je podstatné, že prakticky každý den.

Internet je také všudypřítomným rádcem, který je připraven odpovídat na otázky zvědavého či roztouženého mladého člověka kdykoliv a kdekoliv.

Škola jako zdroj informací z tohoto hlediska dle získaných odpovědí zcela selhává a neplní úlohu, kterou by měla. Anebo snad neměla? Nebo snad ani nemůže?

Také rodiče nevycházejí z dotazníkového šetření jako důležití činitelé v pohlavní osvětě svých potomků. Velkou roli v tomto může hrát právě ostych či jistá v lidech stále zakořeněná (zdali je to dobře či nikoliv, si netroufám posuzovat) intimní bariéra, kdy potomek nechce, aby o něm rodič věděl úplně vše a ani rodič necítí potřebu o určitých záležitostech svých dětí znát podrobnosti.

3.3 Zahájení pohlavního života, výběr partnera a antikoncepce

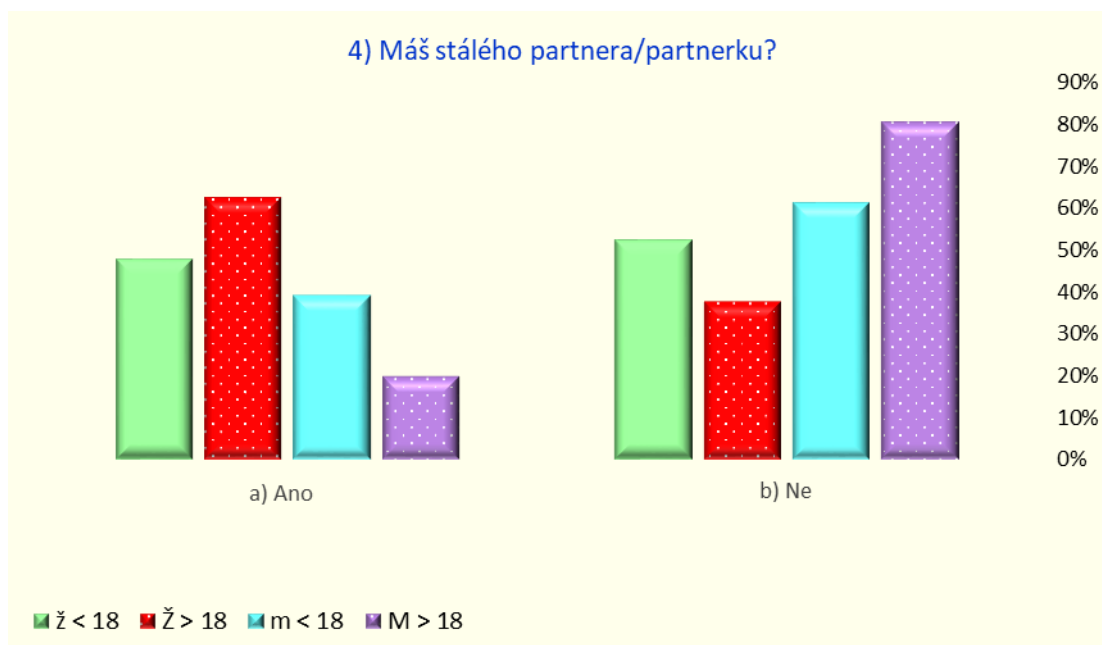
Cílem této práce nebylo zjistit, kdy mladí lidé zahajují svůj partnerský či sexuální život. Otázka „kdy měli první pohlavní styk, nebo kdy začali poprvé s někým chodit“ nebyla do dotazníku zařazena.

Zajímalo mne ale, zda v současné době má žák partnerský vztah, či je tzv. single a také zda již někdy v minulosti vztah měl.

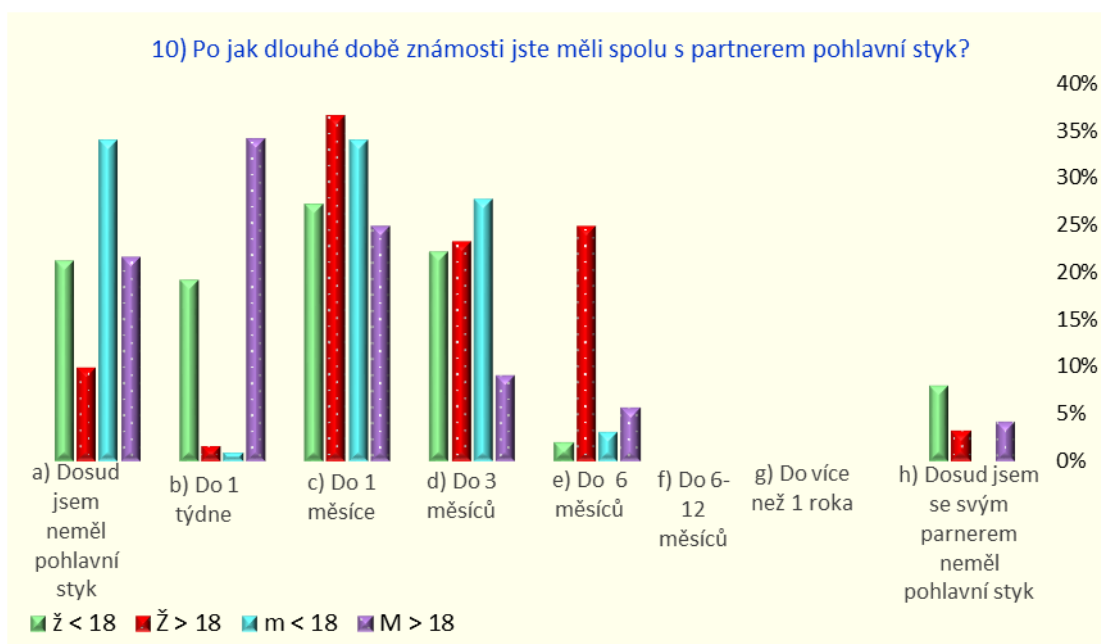
Také mne zajímaly otázky týkající se sexuálního styku – po jak dlouhé době vztahu došlo na první pohlavní styk, kolik sexuálních partnerů již má dotazovaný žák za sebou.

Zajímala mne také otázka průměrné délky partnerského vztahu a také otázka frekvence pohlavní aktivity (jak partnerské, tak autoerotické).

Ze statistických údajů vyplývá skutečnost, že počet mladých lidí žijících v páru a bez partnera není dramaticky odlišný. Překvapivé je pouze poměrně vysoké procento hochů starších 18 let bez partnerského vztahu. Může to souviset s tím, že jejich potenciální partnerky dávají přednost starším jedincům, či s tím, že se muži v tomto věku nechtějí vázat, mají zvýšenou potřebu svobody a nezávislosti a také potřebu poznávat rozmanitost v oblasti žen.

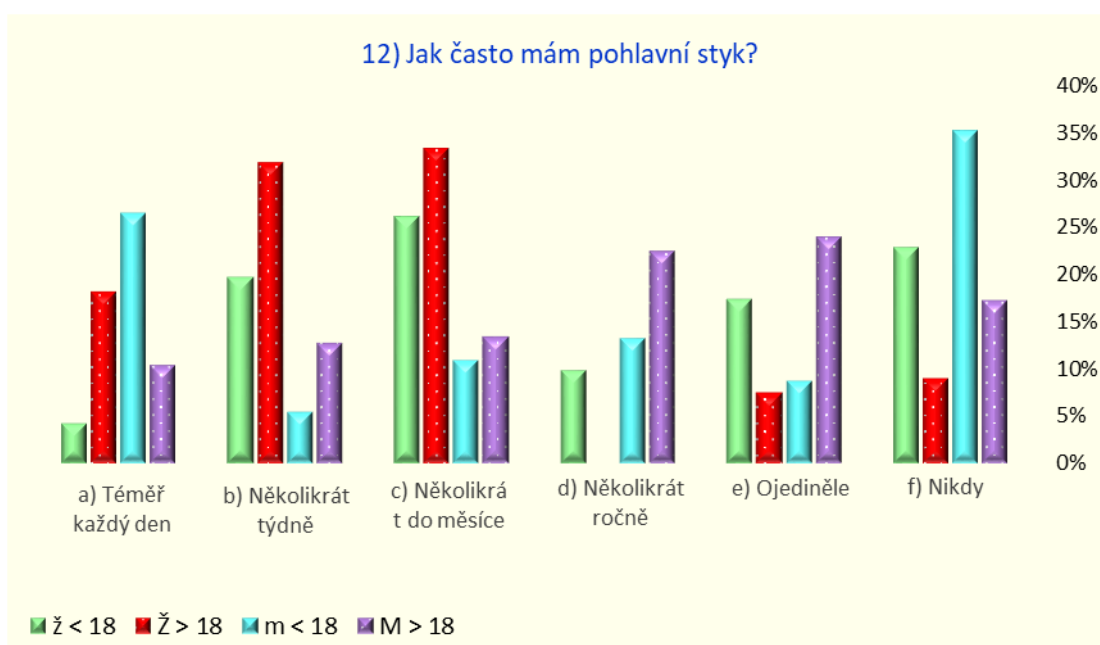
V partnerském vztahu dochází k prvnímu sexuálnímu styku v naprosté většině případů nejpozději do 6 měsíců od začátku vztahu. Do jednoho týdne převažuje první partnerský pohlavní styk pouze u mužů starších 18 let. Jedinci této věkové kategorie již nabyli jistého sebevědomí, a tak jejich dobývání dívčího těla (pomiňme nyní skutečnost, že dívka má i duši) je zbaveno ostychu a je vedeno se zvýšenou intenzitou. Jejich útoky nejspíše „odnášejí“ dívky mladší 18 let či naopak ženy více než dvacetileté, neboť, co se týče žen z kategorie 18 a více, tyto většinou první týden vztahu útokům odolávají a „brány své pevnosti“ otevrou dokořán svým „dobyvatelům“ až po týdnech či dokonce měsících „obléhání“. Tuto skutečnost si vysvětlují tím, že na rozdíl od mladých dívek dychtících po prvních sexuálních zkušenostech jsou tyto ženy již zaměřené na skutečnou kvalitu potencionálního otce jejich dětí a tuto kvalitu mj. testují v prvních netělesných kontaktech naplněných duchaplnou konverzací. Méně kvalitní jedinci tuto stresující a zatěžující milostnou přehru nevydrží a sami se zbaví vavřínů vítěze zbabělým úprkem. Ti, kteří vytrvají, jsou vyhodnoceni ženskou intuicí jako ti nejodolnější vše vydržící hrdinové – budoucí manželé a tátové.

Z hlediska frekvence pohlavního styku lze z dotazníkových výsledků vyčíst následující: Počet žen mladších 18 let, které mají pohlavní styk velmi častý (téměř každý den, několikrát týdně či několikrát do měsíce) je téměř totožný s počtem stejně starých žen, které mají pohlavní styk ojediněle, jen několikrát ročně, či vůbec.

Po 18. roce života klesá výrazně počet žen, které neměly nikdy pohlavní styk.

Počet mužů bez přímé sexuální zkušenosti („paniců“) zvláště v kategorii nad 18 let je výrazně vyšší než počet sexuálně neaktivních žen („panen“).

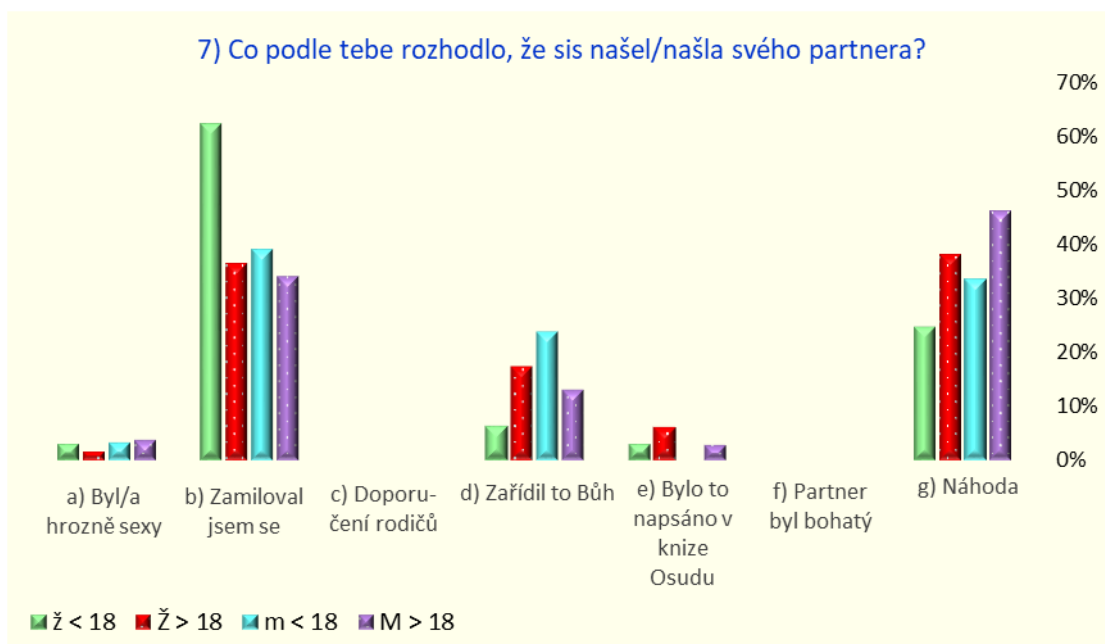

Co se týče autoerotického odbourávání sexuálního napětí, mnoho žen, zvláště těch mladších 18 let odpovědělo, že nikdy neprovozují masturbaci. Neonanujících mužů ve všech věkových kategoriích je minimum (mladší muži se věnují autoerotice málo či několikrát týdně, muži starší 18 let několikrát týdně či prakticky denně).

Co se týče trvání partnerského vztahu, převažují vztahy krátkodobé či střednědobé. Je logické, že mladí lidé ve věku 15-18 let dosud neměli časový prostor pro vytvoření dlouhodobého pevného svazku. Pouze dívky starší 18 let vykazaly v mírně zvýšené intenzitě zkušenost se vztahem trvajícím déle než tři roky. Ale ani v této kategorii to není procento zdaleka převažující.

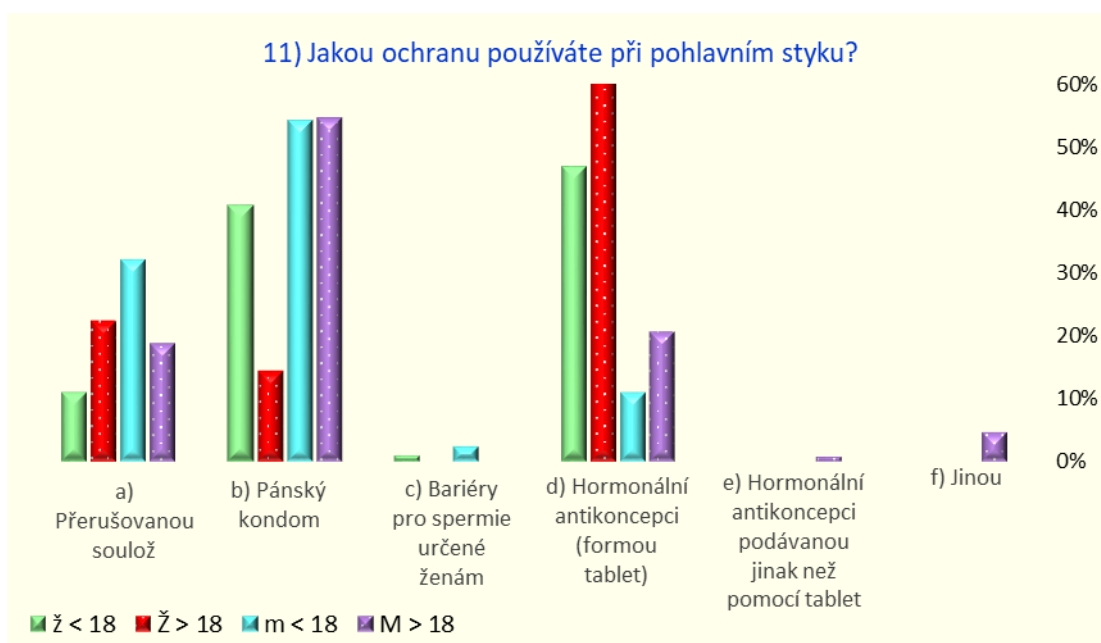
Zajímavé je hledisko důvodu pro výběr konkrétního partnera. Na počátku mnohých partnerství je zamilovanost. Vzhled, peníze či dokonce rady rodičů jsou v této otázce zcela marginální.

Zajímavé údaje poskytují poměry odpovědí – zařídil to Bůh, Náhoda či Osud. Na Osud věří jen malé procento dotazovaných. Ti, kteří nepřipisují věci související s výběrem partnera Náhodě, věří více v moc Boha než v moc Osudu.

Pánský kondom a hormonální antikoncepce podávaná formou tablet jsou nejčastěji používané ochrany při pohlavním styku.

Přerušovanou soulož provozují více muži než ženy a je zajímavé, že tento prvek ochrany je vyšší u mužů mladších než starších. Tato skutečnost může souviset s několika příčinami: Mladí muži se stydí koupit si v obchodě kondom více, než muži starší. Mladí muži mají méně peněz než muži starší (kondom něco stojí, přerušovaná soulož je „zadarmo“). Muži po 18. roku jsou zodpovědnější a mají větší strach z možné nákazy pohlavní chorobou či neplánovaného rodičovství (tato hypotéza je potvrzena i rozložením odpovědí na otázky 47-49), než muži mladší.

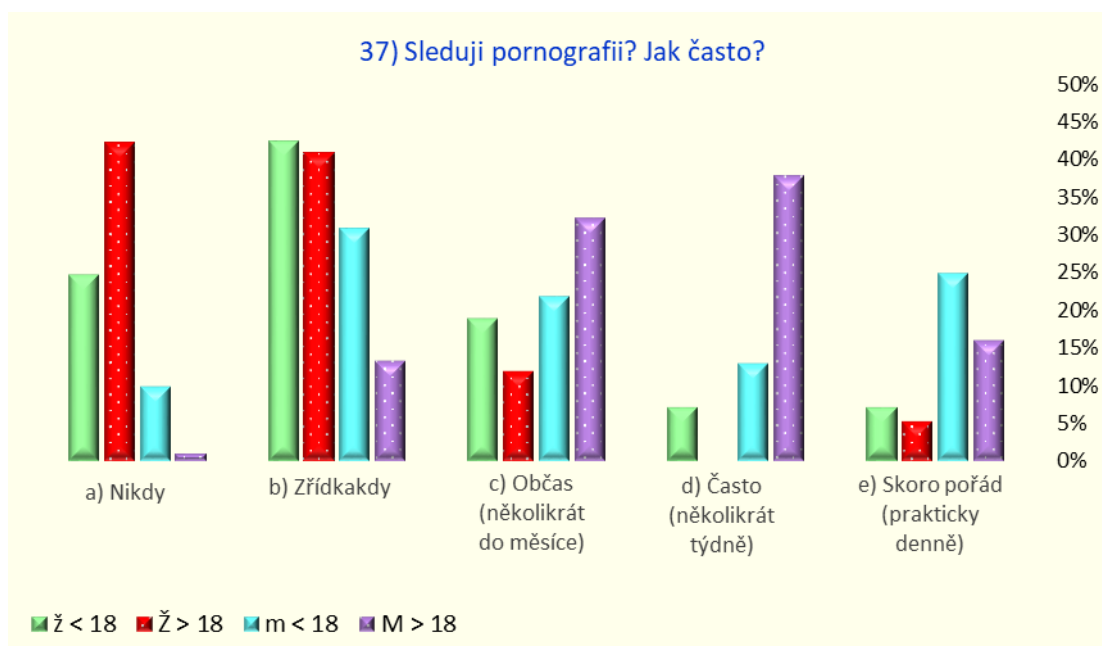

3.4 Internet a pornografie

Internet potvrdil předpoklad důležitého faktoru v mnoha ohledech partnerského i sexuálního života. Jednak je důležitým zdrojem informací (srovnatelným zdrojem jsou vrstevníci a vlastní zkušenosti⁸) a jednak je velmi využívaným komunikačním kanálem při komunikaci mezi partnery⁹.

Pouze v záležitosti hledání sexuálního partnera¹⁰ má zatím internet (možná překvapivě) dosud zanedbatelnou roli. Většina dotazovaných odpověděla záporně. Svědčí to mj. o poměrně vysoké míře obav z následků, které by toto jednání mohlo doprovázet.

Pornografii vyhledávají mnohem více muži než ženy¹¹. Opět to souvisí se zvýšenými sexuálními potřebami, které muži oproti ženám pociťují. Poměrně vysoké procento kladných odpovědí „Nikdy“, je na otázku, zda ženy pornografii někdy sledují. Na stejnou otázku stejně odpověděl ze 106 dotázaných pouze jeden muž starší 18 let. Znamená to, že prakticky všichni muži starší 18 let alespoň občas pornografii „konzumují“.

⁸ Viz odpovědi v Dotazníku na otázku č. 3

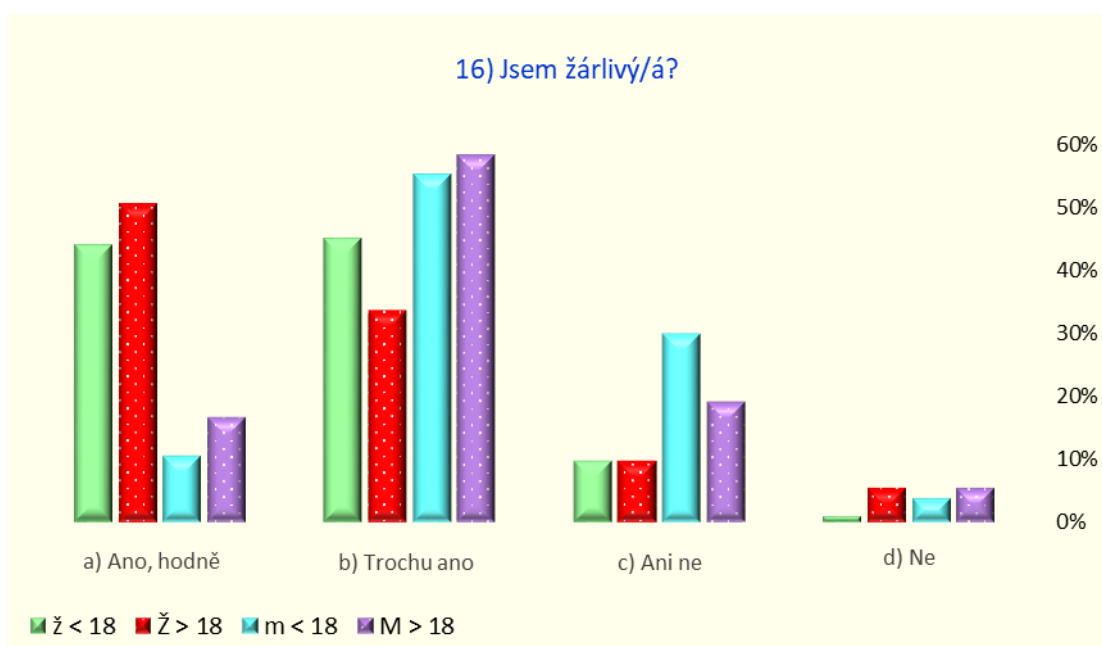
⁹ Dotazník, otázka č. 24

¹⁰ Dotazník, otázka č. 38

¹¹ Dotazník, otázka č. 37

3.5 Žárlivost, nevěra, komunikace, hádky

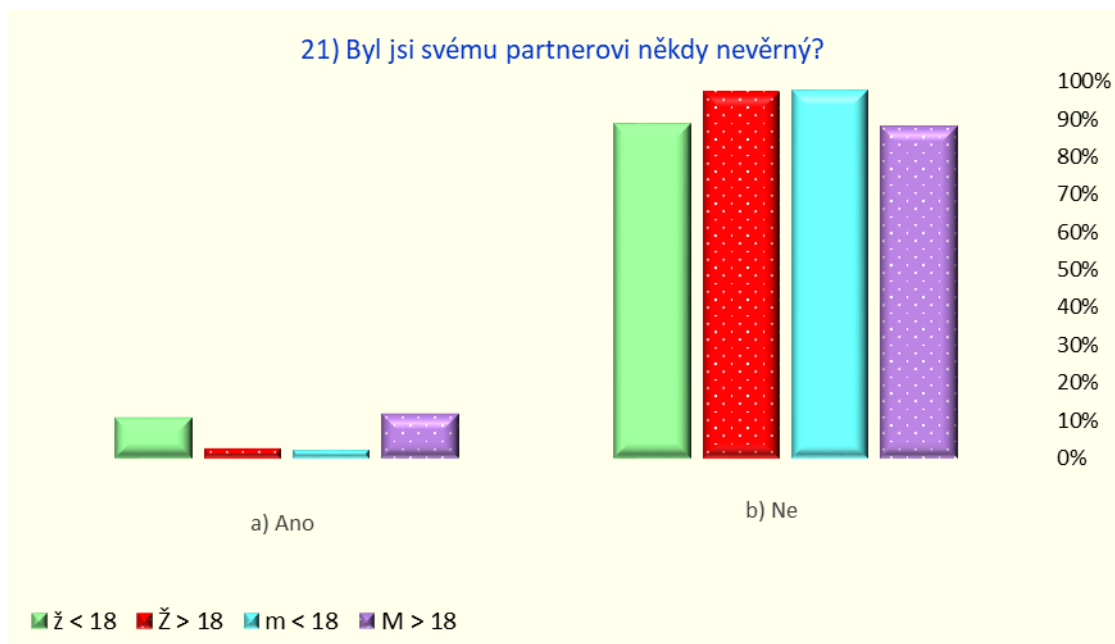
Ženy na své mužské partnery žárlí intenzivněji než muži na své protějšky¹². Žárlí i muži na ženy ale spíše jen trochu než hodně. Zajímavá je disproporce odpovědí, kdy ženy o sobě tvrdí, že jsou většinou hodně nebo alespoň trochu žárlivé, zatímco jejich partneři je často vnímají jako spíše nežárlivé či dokonce zcela nežárlivé. Může to svědčit mj. o tom, že ženy svou žárlivost nemusí dávat vždy najevo, anebo že jsou muži v tomto ohledu poněkud „krátkozrací“ a zcela nerozumí „ženské duši“.

¹² Alespoň to plyne z odpovědí v Dotazníku na otázky č. 16-17

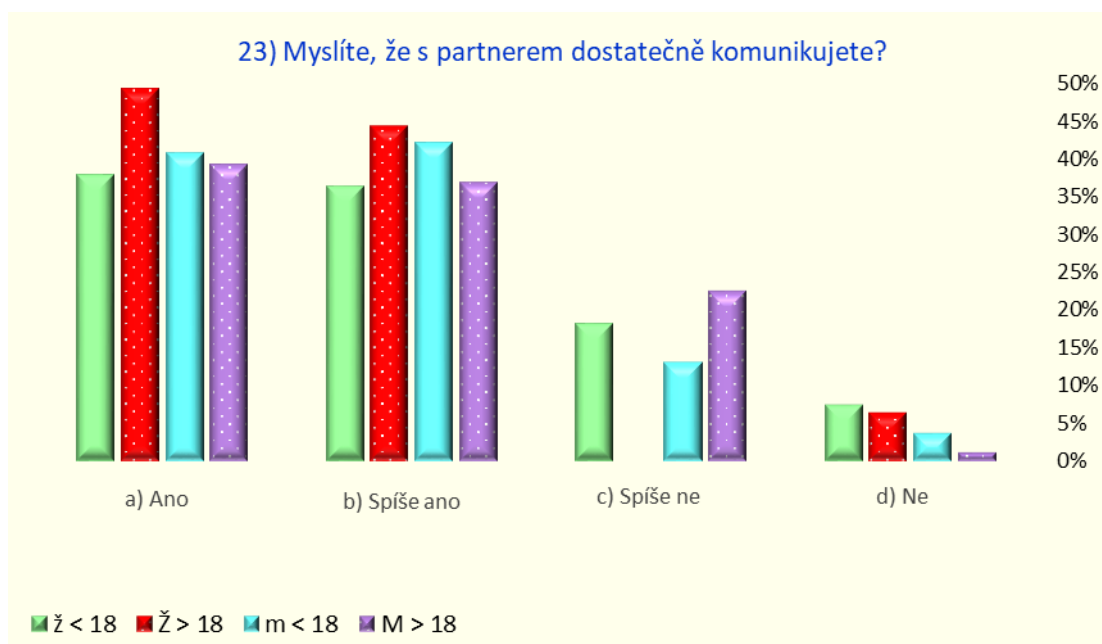
Že je nevěra nežádoucí a neměla by být, si uvědomuje většina dotazovaných. Mnozí ji považují přímo za zradu, kterou nelze tolerovat ani odpustit.¹³

Zajímavým, možná překvapivým, ale jistě potěšitelným faktem je, že většina partnerů je si navzájem věrná (k nevěře se přiznalo jen malé procento dotazovaných). Vyšší procento kladných odpovědí je ale v otázce možné nevěry partnera (je možné, že si značné procento mladých lidí myslí, že je jim partner nevěrný, neoprávněně).

¹³ Dotazník, otázka č. 20

Z dotazníkového šetření vyplývá, že si mladí lidé většinou nestěžují na nedostatečnou komunikaci¹⁴. Tohoto názoru jsou shodně muži i ženy mladší i starší 18 let.

Přestože spolu partneři hodně komunikují tváří v tvář¹⁵ (denně, nebo skoro denně), jsou spolu v každodenním kontaktu i prostřednictvím sociálních sítí. Lehce na ústupu je pak komunikace prostřednictvím telefonních hovorů¹⁶, ještě více upozaděná je pak komunikace prostřednictvím sms zpráv či e-mailu¹⁷

Většina partnerů se občas hádá. Potěšitelné je zjištění, že neustálé hádky se netýkají skoro žádného páru (proč bych měl být s někým, s kým se neustále hádám, když nemusím?). Poměrně frekventované jsou odpovědi, že se mladí nesezdaní partneři nehádají vůbec, nebo skoro vůbec (přejme jim, aby přenesli tento stav i do pozdějších, zamilovanosti zbavených dlouhodobých vztahů).

¹⁴ Otázky v dotazníku č. 23-27

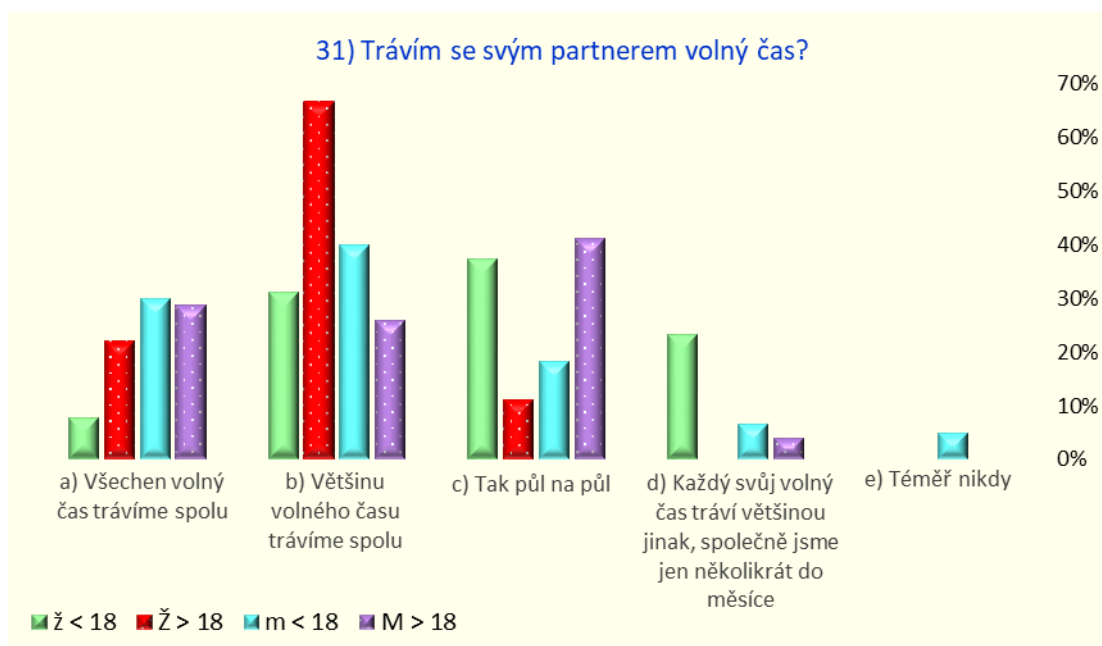
¹⁵ Otázka v dotazníku č. 27

¹⁶ Otázka v dotazníku č. 25

¹⁷ Otázka v dotazníku č. 26

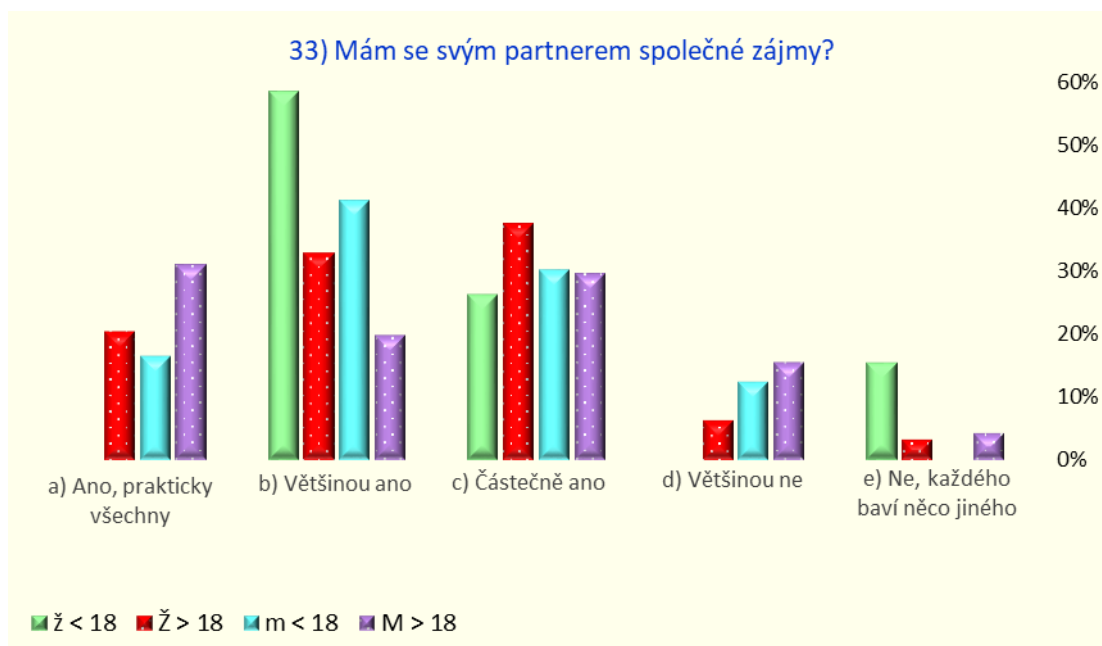
3.6 Trávení volného času, společné zájmy, společné hodnoty a svoboda

Společné trávení volného času se svým partnerem je pro většinu mladých lidí přirozené. Lehce zvýšenou míru volného času bez partnera je možné sledovat pouze u mužů starších 18 let (odpověď „půl na půl“ je v této kategorii nejčastěji uváděná). V kategorii žen starších 18 let je pak velmi silně zastoupena odpověď „většinu volného času“.

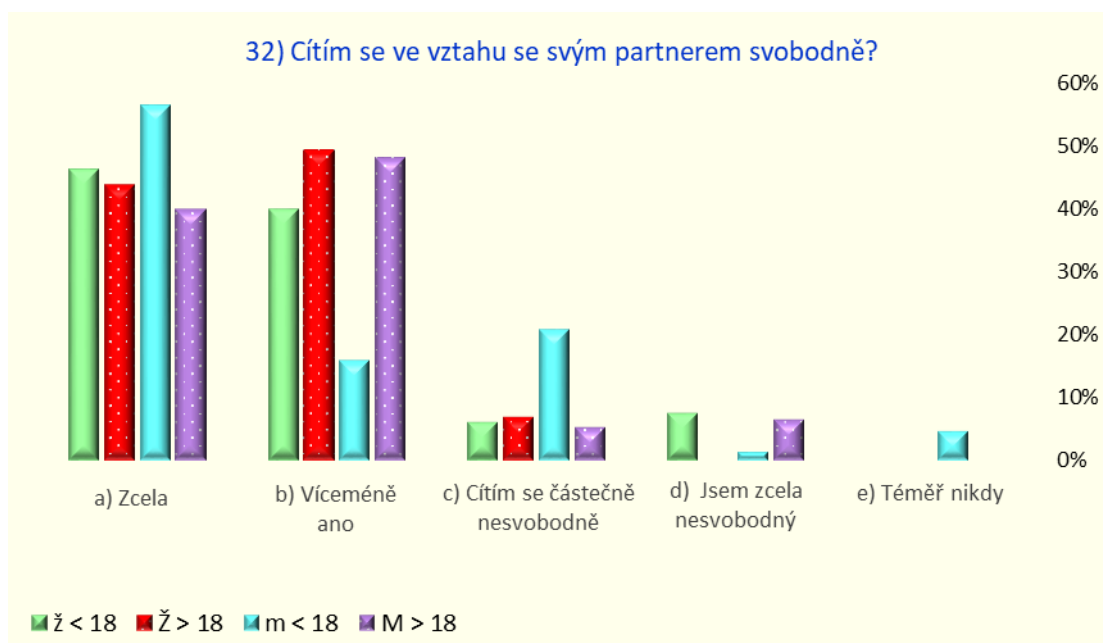

Odpovědi na otázku v dotazníku č. 31 korespondují s odpověďmi na dotazníkovou otázku č. 27, u které bylo nejčastější odpovědí, že spolu partneři komunikují tváří v tvář nejčastěji denně, skoro denně či alespoň několikrát týdně.

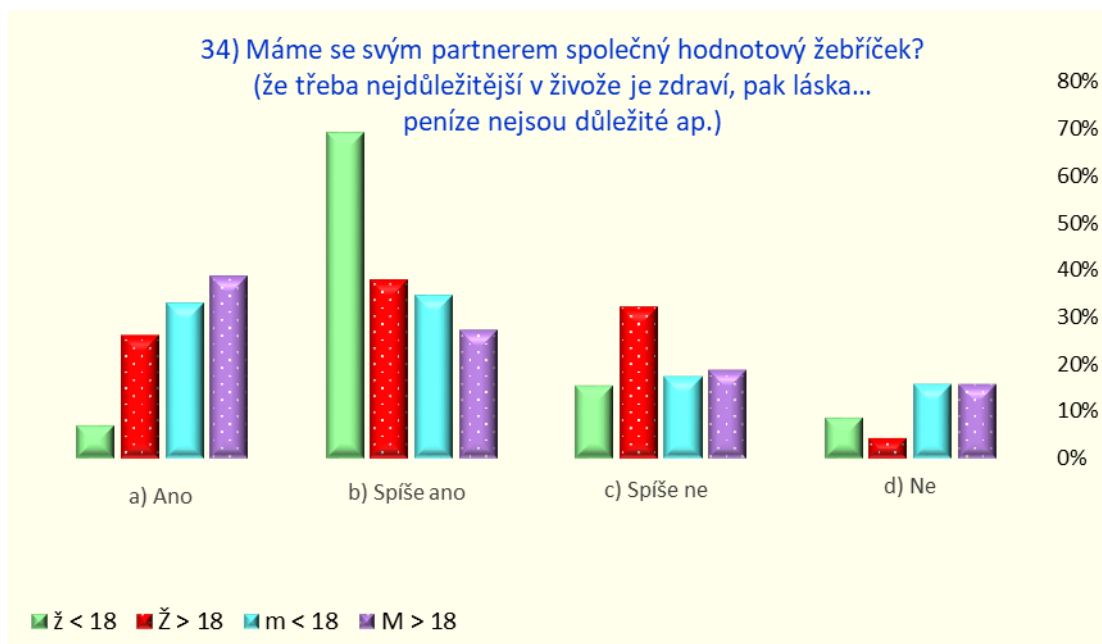
Partnery dle dotazníkového šetření většinou či alespoň částečně spojují společné zájmy. Partnerů, kteří většinou nebo zcela nemají společné zájmy je minimálně. Že ale ženy a muži jsou alespoň částečně odlišné bytosti, dokládá skutečnost, že jen v malé míře mají partneri prakticky všechny zájmy společné. Ženy mladší 18 let uvedly, že žádné z nich nemají prakticky stejné zájmy jako jejich partneri. Toto zjištění ale není nijak překvapivé.

Mladí nesezdání partneři častěji nevnímají partnerský svazek jako klec, vězení, ze kterého se nemohou vymanit. Možnost kdykoliv svazek rozvázat v případě jeho nefungování jistě přispívá k pocitu volnosti, který mladí lidé do značné míry zakoušejí. Zcela svobodně se cítí v partnerském vztahu všechny dívky a také muži mladší 18 let. Muži starší 18 let lehký pocit ztráty svobody přeci jenom pociťují – v dotazníku se sešlo lehce více odpovědí víceméně ano než odpovědí zcela.

V této oblasti se v dotazníku sešlo nejvíce odpovědí, že spíše ano. Na rozdíl od společných zájmů je ale patrný nárůst odpovědí „spíše ne“ či dokonce „ne“. Svědčí to o tom, že pro část partnerů není nezbytnou součástí jejich vzájemného vztahu společné sdílení hodnot (na rozdíl od společného sdílení zážitků). Domnívám se, že rozdílné společné hodnoty se ukážou jako rozhodující vztahové překážky až v dlouhodobějším časovém horizontu.

3.7 Souvislost partnerství a studijních výsledků

K tomu, abych zjistila, zda existuje souvislost mezi studijními výsledky a partnerským vztahem, jsem nepoužila dotazníkovou metodu. Ze své zkušenosti mohu konstatovat, že studenti, kteří vytvořili pár, se navzájem ovlivňují i v rovině studijních výsledků. Zaznamenala jsem v praxi, že častější je negativní ovlivňování partnera s lepšími studijními návyky partnerem studijně horším. Výjimkou ale není ani opačný vliv lepšího studenta na toho horšího.

Samotná skutečnost, zda mám, či nemám partnera, opět může mít jak vliv pozitivní, tak i vliv negativní. Záleží na konkrétní situaci a konkrétních jedincích.

3.8 Střídání partnerů, rozchody, pohlavní choroby

Co se týče otázky na počet partnerských vztahů, kterými dotazovaní již prošli, některá čísla jsou velmi zajímavá.

Poměrně značné procento dotazovaných mužů (mladších, ale i starších 18 let) dosud nemělo žádný partnerský vztah. Ti z mužů, kteří již partnerský vztah měli, uvádějí nejčastěji, že již 2-3 krát svou partnerku vystřídali. Těch mužů (opět platí pro obě věkové kategorie), kteří již měli 4, nebo 5 partnerek, je pak méně než těch, kteří měli partnerek více než 5.

U zpovídaných žen je situace obdobná.

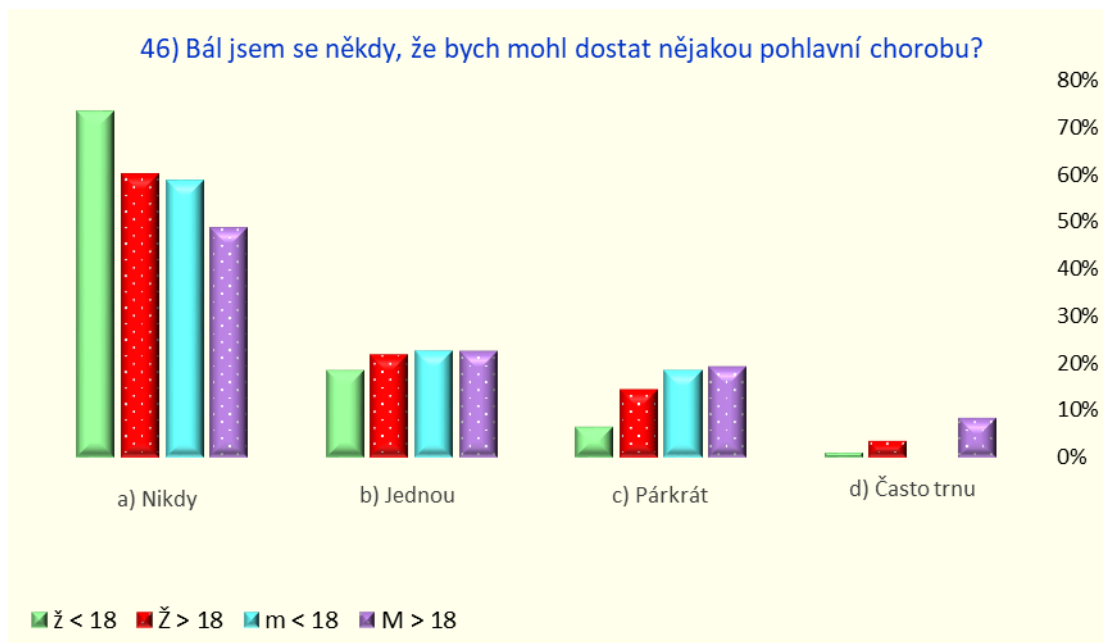
Z odpovědí se dá vyčíst hypotéza, že když už člověk partnerský život začne žít, je pravděpodobné, že během několika let vystřídá několik partnerů/partnerek, ale většinou maximálně třikrát.

Pak je zde určitá malá skupina osob (nejčastěji muži mladší 18 let), kteří hledají toho pravého partnera velmi intenzivně a během několika let vystřídají svého partnera častěji než pětkrát (tedy v průměru minimálně jednou, ale spíše vícekrát, za rok).

Vše se dá zobecnit konstatováním, že mladí lidé hledají v partnerských vztazích stálost, jistotu a že nejsou ve své většině „přelétaví“, jak se mnozí nezasvěcení pozorovatelé dnešní mládeže domnívají.

Pokud mladý člověk vystřídá během svého školního života několik partnerů, týkají se ho v tomto případě také problémy spojené s rozchodem. V mluvě „teenagerů“ je velmi rozšířený slangový frazém dát někomu (dostat od někoho) kopačky. V dotazníku jsem myslela také na to, zdali je rozchod záležitostí, kterou chce pouze jeden z partnerů, zdali dotazovaní prožili rozchod bouřlivý a také to, zda s partnerem, se kterým se rozešli, udržují i nějaké vztahy po tomto rozchodu.

Na otázku obavy z přenosu pohlavních chorob odpovědělo více žen než mužů, že žádnou obavu z přenosu pohlavních chorob nemá. A minimálně polovina (50-70%) všech dotazovaných neměla nikdy strach z přenosu pohlavních chorob.

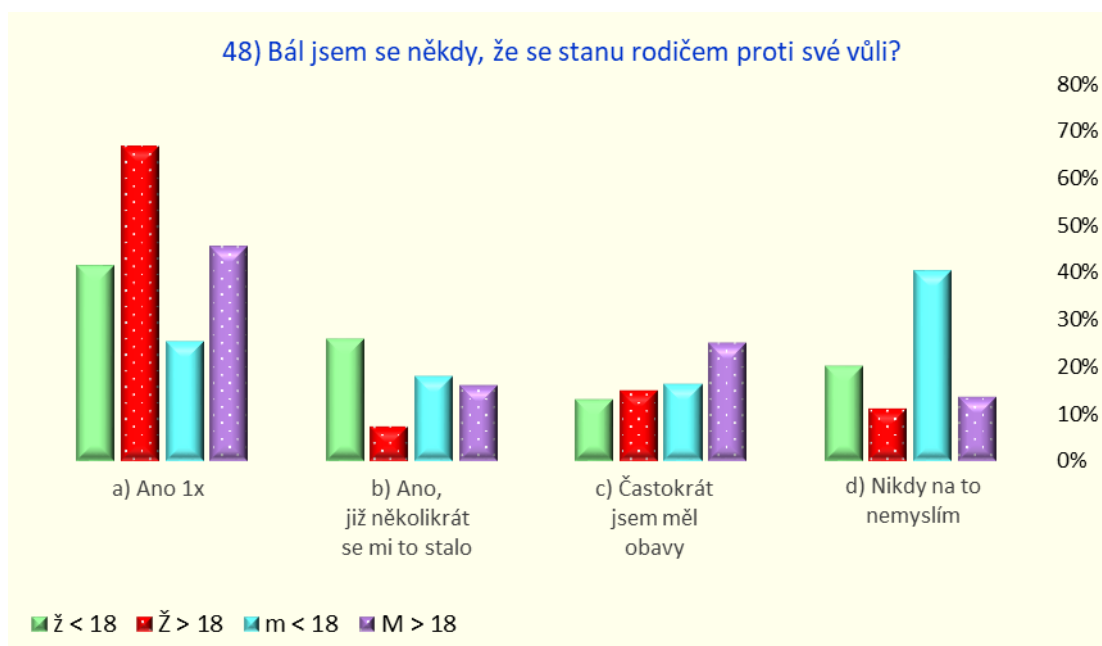
3.9 Zodpovědnost

Jak poznat, že mladí lidé přistupují k partnerství zodpovědně? Vždyť výběr partnera může ovlivnit celý jejich život ať už pozitivně, nebo i negativně.

Zodpovědnost je na místě, pokud se jedná o pohlavní styk ve chvíli, kdy partneři neusilují o početí potomka.

Z dotazovaných žáků jich nejvíce uvedlo, že jedenkrát v životě měli obavy, že po pohlavním styku došlo k nechtěnému otěhotnění partnerky. Těch, kterým se to stalo vícekrát, či se jim to dokonce stává častokrát, je přeci jenom méně. Je možné, že strach, který se u jedinců dostavil po nechráněném pohlavním styku, vedl aktéry k zamyšlení, že jistá zdravá míra zodpovědného přístupu ke všemu, co souvisí se sexuálním životem, je na místě.

Vždyť není nic krásnějšího v životě člověka než chvíle, kdy přivede na svět svého potomka. Kéž by vždy této chvíli předcházely radostné okamžiky toužebného očekávání a nositelé nového života tak přicházeli na svět do náručí milujících rodičů.

4. Závěr

Co říci závěrem? Většina středoškoláků získává nejvíce informací o sexu od svých vrstevníků, nebo je hledá na internetu. Stálého partnera či partnerku má asi polovina z nich. Málokdo z nich může říci, že má již za sebou dlouhotrvající vztah. Na počátku vztahu je nejčastěji zamilovanost. Za dobu studia prožijí nejčastěji 2-3 vztahy. Poměrně početná je ale skupina mladistvých, kteří za celou dobu teenagerského věku s žádným partnerským vztahem zkušenosti nemají.

Mezi počátkem vztahu a prvním pohlavním stykem uplyne průměrně 1-3 měsíců (výjimkou jsou muži starší 18 let, u nichž převažuje styk do 1 měsíce od začátku vztahu).

Masturbaci provádějí hlavně muži, poměrně mnoho žen této věkové kategorie se k ní neuchyluje. Také sledování pornografie je častější u mladých mužů než u žen.

Naprostá většina mladistvých dává přednost dlouhodobému vztahu před nezávazným sexuálním stykem.

Nejčastěji používanými antikoncepčními metodami zůstávají pánský kondom a hormonální antikoncepce podávaná formou tablet.

Většiny mužů i žen se týká žárlivost. Trochu více jsou žárlivější ženy než muži.

Většina mladých lidí je v partnerském vztahu spokojená.

Středoškoláci jsou si navzájem většinou věrní. Nevěra je považována za zradu a příčinu rozchodu.

Většina středoškoláků nevidí jako problém nedostatečnou komunikaci. Ke kontaktům jsou často využívány sociální sítě.

Partneři – středoškoláci mají na sebe vliv i co se studijních výsledků týče. Horší studenti ovlivňují negativně ty lepší, ale i naopak ti lepší příznivě působí na ty slabší.

Poměrně vysoká je mezi partnery důvěra – většinou si navzájem nelžou, případně jen občas.

Většina partnerů již zakusila rozchod. Po rozchodu se svým předchozím partnerem k sobě většinou nepocítují negativní emoce – poměrně často spolu bývalí partneři zůstávají v určitém kontaktu.

Více než pohlavních chorob se mladí lidé bojí nechtěného těhotenství.

Myslím si, že i když kulisy světa se každou chvíli nějak mění, základní rysy lidského chování, včetně partnerských vztahů mladých lidí, zůstávají stále podobné.

Seznam použité literatury

- BERNE, Eric. *Sex v lidském milování*. Přeložil Rani TOLIMAT. Praha: Portál, 2017. Spektrum (Portál). ISBN 978-80-262-1089-4.
- BOTWIN, Carol. *Proč jsou muži nevěrní? Jak posbírat střepy, když Vám partner rozbil srdce na kusy*. Praha: Motto, 1996. ISBN 80-85872-45-5.
- BRTNÍKOVÁ, Marta. *Sex?: AIDS! : materiály ze semináře Sexuální zdraví - součást zdravého způsobu života konaného v roce 1988 v Brně*. Praha: Horizont, 1989. ISBN 80-7012-021-5.
- SAINT-EXUPÉRY, Antoine de. *Malý princ*. 18. vydání v Albatrosu. Přeložil Richard PODANÝ. Praha: Albatros, 2017. ISBN 978-80-00-04762-1.
- JANIŠ, Kamil. *Sexuální výchova – příspěvek k teorii a praxi*. Praha: Gaudeamus, 2002. ISBN 80-7041-377-8.
- JANIŠ, Kamil a Dagmar MARKOVÁ. *Příspěvek k základům sexuální výchovy*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. ISBN 978-80-7041-621-1.
- KLIMEŠ, Jeroným. *Partneři a rozchody*. Vydání čtvrté. Praha: Portál, 2015. Psychologie (Portál). ISBN 978-80-262-0979-9.
- KRATOCHVÍL, Stanislav. *Manželská terapie*. Hradec Králové, 1992.
- OVIDIUS. *Umění milovat*. Přeložil Ivan BUREŠ, ilustroval Ota JANEČEK. Praha: Nibiru, 2006. ISBN 80-903698-0-4.
- PLZÁK, Miroslav. *Klíč k výběru partnera pro manželství*. 3., přeprac. vyd. Praha: Motto, 1998. ISBN 80-85872-92-7.
- PLZÁK, Miroslav. *Manželské judo*. 3. upr. vyd. Praha: Motto, 1997. ISBN 80-85872-82-X.
- PLZÁK, Miroslav. *Žena a muž*. Vyd. 2. Praha: Motto, 2007. ISBN 978-80-7246-365-7.
- UZEL, Radim a Petr KOVÁŘ. *Antikoncepční otazníky: o antikoncepci převážně vážně*. Ostrava: CAT Publishing, 2010. ISBN 978-80-904290-0-0.
- UZEL, Radim a Miroslav MITLÖHNER. *Vybrané otázky lidské sexuality: texty k sociální práci*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. ISBN isbn978-80-7041-609-9.
- SYRŮČEK, Lubomír, Bohumil TICHÁČEK a Jan ŠEJDA. *Syndrom získaného selhání imunity (AIDS)*. Praha: Avicenum, 1986.
- ŠTÁVA, Zdeněk. *Sexuálně přenosné nemoci: základy poznatků pro lékaře, zdravotnické pracovníky, pedagogy a laickou veřejnost*. Praha: Avicenum, 1987. Rady nemocným (Avicenum).

Přílohy

Příloha č. 1: Dotazník:¹⁸

1) Jsi:

- a) Muž
- b) Žena

2) Kolik máš roků?

- a) 15
- b) 16
- c) 17
- d) 18
- e) 19 a více

3) Jakou cestou jsi získala nejvíce informací o sexu? (107, 66, 129, 158)

- a) Od rodičů (2, 0, 1, 3)
- b) Od učitelů (0, 1, 4, 2)
- c) Od vrstevníků (48, 20, 37, 51)
- d) Od sourozenců (0, 9, 2, 7)
- e) Z internetu (30, 21, 50, 53)
- f) Z vlastních zkušeností (27, 15, 35, 42)

4) Máš stálého partnera/partnerku? (103, 77, 105, 127)

- a) Ano (49, 48, 41, 25)
- b) Ne (54, 29, 64, 102)

¹⁸ Čísla v závorce za zněním otázky (od otázky č. 3) znamenají počet odevzdaných odpovědí na danou otázku. První číslo je pro kategorii ženy 17 let a méně, druhé číslo pro Ženy 18 let a více, třetí číslo pro Muže 17 let a méně, Čtvrté číslo pro Muže 18 let a více)

Čísla v závorce za jednotlivými odpověďmi znamenají počet odevzdaných daných odpovědí pro jednotlivé kategorie. Pořadí kategorií zůstává stejné jako výše uvedené.

5) Jak dlouho trvá Váš vztah? (62, 58, 56, 84)

- a) Méně než 6 měsíců (19, 15, 41, 47)
- b) 6-12 měsíců (36, 1, 14, 12)
- c) 1-2 roky (13, 13, 1, 3)
- d) 2-3 roky (4, 0, 0, 12)
- e) Déle než 3 roky (0, 20, 0, 10)

6) Měl jsi někdy v minulosti partnerský vztah? (91, 74, 103, 129)

- a) Ano (73, 59, 72, 77)
- b) Ne (14, 5, 22, 45)
- c) Současný vztah je můj první (4, 10, 9, 7)

7) Co podle tebe rozhodlo, že sis našel/našla svého partnera (93, 63, 92, 106)

- a) Byl/a hrozně sexy (3, 1, 3, 4)
- b) Zamiloval jsem se (58, 23, 36, 36)
- c) Doporučení rodičů (0, 0, 0, 0)
- d) Zařídil to Bůh (6, 11, 22, 14)
- e) Bylo to napsáno v knize Osudu (3, 4, 0, 3)
- f) Partner byl bohatý (0, 0, 0, 0)
- g) Náhoda (23, 24, 31, 49)

8) Kolik jsi dosud měl partnerských vztahů? (108, 69, 103, 131)

- a) 0 (11, 4, 29, 36)
- b) 1 (35, 28, 4, 35)
- c) 2-3 (56, 33, 43, 41)
- d) 4-5 (4, 0, 5, 7)
- e) Více než 5 (5, 4, 22, 12)

9) Jak dlouho trval (trvá) můj nejdelší partnerský vztah? (97, 71, 73, 97)

- a) Méně než 6 měsíců (32, 11, 21, 44)
- b) 6-12 měsíců (31, 1, 42, 13)
- c) 1-2 roky (26, 34, 4, 27)
- d) 2-3 roky (4, 9, 3, 10)
- e) Déle než 3 roky (4, 16, 3, 3)

10) Po jak dlouhé době známosti jste měli spolu s partnerem pohlavní styk? (99, 60, 97, 120)

- a) Dosud jsem neměl pohlavní styk (21, 6, 33, 26)
- b) Do 1 týdne (19, 1, 1, 41)
- c) Do 1 měsíce (27, 22, 33, 30)
- d) Do 3 měsíců (22, 14, 27, 11)
- e) Do 6 měsíců (2, 15, 3, 7)
- f) Do 6-12 měsíců (0, 0, 0, 0)
- g) Do více než 1 roku (0, 0, 0, 0)
- h) Dosud jsem se svým partnerem neměl pohlavní styk (8, 2, 0, 5)

11) Jakou ochranu používáte při pohlavním styku? (81, 62, 81, 106)

- a) Přerušovanou soulož (9, 14, 26, 20)
- b) Pánský kondom (33, 9, 44, 58)
- c) Bariéry pro spermie určené ženám (dámský kondom, pesar, cervikální roužek, vaginální hubka aj.) (1, 0, 2, 0)
- d) Hormonální antikoncepci (formou tablet) (38, 39, 9, 22)
- e) Hormonální antikoncepci podávanou jinak než pomocí tablet (injekce, nitroděložní tělíčko, náplasti aj.) (0, 0, 0, 1)
- f) Jinou (0, 0, 0, 5)

12) Jak často mám pohlavní styk? (92, 66, 91, 134)

- a) Téměř každý den (4, 12, 24, 14)
- b) Několikrát týdně (18, 21, 5, 17)
- c) Několikrát do měsíce (24, 22, 10, 18)
- d) Několikrát ročně (9, 0, 12, 30)
- e) Ojedinele (16, 5, 8, 32)
- f) Nikdy (21, 6, 32, 23)

13) Jak často provádíš masturbaci (onanii)? (86, 67, 102, 114)

- a) Nikdy (31, 15, 7, 0)
- b) Málo (14, 12, 31, 24)
- c) I několikrát týdně (16, 14, 33, 37)
- d) Prakticky denně (7, 11, 9, 40)
- e) Tuto informaci nesdělím (18, 15, 22, 13)

14) Dávám přednost nezávaznému sexu na jednu noc nebo dlouhodobému vztahu (delší než jeden rok) (93, 70, 99, 127)

- a) Sexu na jednu noc (či několik nocí) (9, 2, 8, 49)
- b) Dlouhodobému vztahu (84, 68, 91, 78)

15) Měl jsi někdy pohlavní styk jen čistě kvůli sexu? (styk bez partnerského vztahu) (106, 66, 95, 112)

- a) Ne (73, 34, 62, 72)
- b) Ano, 1x (21, 18, 6, 7)
- c) Ano, několikrát (1, 9, 20, 21)
- d) Ano, často (8, 5, 7, 9)
- e) Ano, vždy (3, 0, 0, 3)

16) Jsem žárlivý/á? (102, 71, 103, 125)

- a) Ano, hodně (45, 36, 11, 21)
- b) Trochu ano (46, 24, 57, 73)
- c) Ani ne (10, 7, 31, 24)
- d) Ne (1, 4, 4, 7)

17) Je můj partner /moje partnerka žárlivý/á (61, 68, 66, 72)

- a) Ano, hodně (20, 33, 18, 16)
- b) Trochu ano (38, 24, 5, 28)
- c) Ani ne (3, 3, 31, 3)
- d) Ne (0, 8, 12, 25)

18) Jsem ve svém partnerském vztahu spokojená? (59, 65, 62, 64)

- a) Ano (40, 20, 24, 30)
- b) Spíše ano (18, 36, 16, 18)
- c) Spíše ne (1, 1, 12, 6)
- d) Ne (0, 8, 10, 10)

19) Pokud nemám stálého partnera, jsem s tímto stavem spokojený/á (96, 46, 92, 106)

- a) Ano (10, 7, 7, 14)
- b) Spíše ano (11, 11, 33, 31)
- c) Spíše ne (61, 6, 34, 52)
- d) Ne (14, 22, 18, 9)

20) Jaký mám názor na nevěru – můžeš zaškrtnout více odpovědí (195, 125, 145, 146)

- a) Je žádoucí 0, 0, 0, 0)
- b) Toleruji ji (u sebe) (0, 3, 1, 6)
- c) Toleruji ji (u partnera) (0, 6, 0, 0)
- d) Neměla by být 72, 41, 47, 73)
- e) Je to zrada (64, 48, 63, 36)
- f) Nikdy bych ji neodpustil/a (47, 21, 32, 24)
- g) Nikdy bych ji partnerovi nepřiznal (12, 6, 2, 7)

21) Byl jsi svému partnerovi někdy nevěrný? (89, 73, 82, 100)

- a) Ano (10, 2, 2, 12)
- b) Ne (79, 71, 80, 88)

22) Byl Ti někdy tvůj partner nevěrný? (93, 63, 72, 96)

- a) Ano (15, 5, 11, 14)
- b) Myslím, že ano (23, 28, 4, 3)
- c) Ne (34, 10, 33, 36)
- d) Myslím, že ne (20, 10, 5, 28)
- e) Vážně nevím (1, 10, 19, 15)

23) Myslíte, že s partnerem dostatečně komunikujete? (66, 61, 76, 84)

- a) Ano (25, 30, 31, 33)
- b) Spíše ano (24, 27, 32, 31)
- c) Spíše ne (12, 0, 10, 19)
- d) Ne (5, 4, 3, 1)

24) Komunikuji se svým partnerem přes sociální sítě? (70, 70, 70, 84)

- a) Ano často (36, 48, 44, 58)
- b) Ano občas (29, 11, 17, 26)
- c) Skoro vůbec (5, 6, 3, 0)
- d) Ne (0, 5, 6, 0)

25) Komunikuji se svým partnerem prostřednictvím telefonického hovoru? (68, 72, 71, 83)

- a) Ano, často (21, 32, 31, 38)
- b) Ano, občas (23, 36, 22, 36)
- c) Skoro vůbec (24, 1, 2, 6)
- d) Ne (0, 3, 16, 3)

26) Komunikuji se svým partnerem prostřednictvím sms zpráv či mailu? (65, 71, 66, 80)

- a) Ano, často (15, 34, 15, 28)
- b) Ano, občas (4, 16, 19, 22)
- c) Skoro vůbec (36, 11, 11, 30)
- d) Ne (0, 10, 21, 0)

27) Komunikuji se svým partnerem tváří v tvář? (62, 69, 65, 76)

- a) Denně (20, 41, 22, 23)
- b) Skoro denně (23, 12, 26, 19)
- c) Několikrát týdně (9, 5, 14, 27)
- d) Několikrát měsíčně (10, 11, 0, 6)
- e) Několikrát do roka (0, 0, 0, 0)
- f) Komunikuji s ním jen přes sociální sítě nebo telefonicky (0, 0, 3, 1)

28) Důvěřujete svému partnerovi? (61, 67, 67, 73)

- a) Ano, ve všem (29, 46, 33, 42)
- b) Spíše ano (27, 20, 17, 26)
- c) Spíše ne, zdá se mi, že mi občas lže (5, 1, 16, 2)
- d) Ne, často mi lže (0, 0, 1, 3)

29) Lhali jste někdy svému partnerovi? (77, 67, 78, 84)

- a) Nikdy (33, 28, 29, 21)
- b) Málo (44, 39, 48, 38)
- c) Docela často (0, 0, 0, 20)
- d) Velmi často (0, 0, 1, 5)

30) Hádám se se svým partnerem? (67, 70, 63, 76)

- a) Ano, neustále (0, 0, 0, 7)
- b) Ano, často (16, 7, 11, 8)
- c) Občas (27, 37, 21, 36)
- d) Skoro vůbec (18, 15, 15, 18)
- e) Nikdy (6, 11, 16, 7)

31) Trávím se svým partnerem volný čas? (64, 72, 60, 73)

- a) Všechn volný čas trávíme spolu (5, 16, 18, 21)
- b) Většinu volného času trávíme spolu (20, 48, 24, 19)
- c) Tak půl na půl (24, 8, 11, 30)
- d) Každý svůj volný čas tráví většinou jinak, společně jsme jen několikrát do měsíce (15, 0, 4, 3)
- e) Téměř nikdy (0, 0, 3, 0)

32) Cítím se ve vztahu se svým partnerem svobodně? (65, 71, 62, 75)

- a) Zcela 30, 31, 35, 30)
- b) Víceméně ano (26, 35, 10, 36)
- c) Cítím se částečně nesvobodně (4, 5, 13, 4)
- d) Jsem zcela nesvobodný (5, 0, 1, 5)
- e) Téměř nikdy (0,0,3,0)

33) Mám se svým partnerem společné zájmy? (65, 64, 73, 71)

- a) Ano, prakticky všechny (0, 13, 12, 22)
- b) Většinou ano (38, 21, 30, 14)
- c) Částečně ano (17, 24, 22, 21)
- d) Většinou ne (0, 4, 9, 11)
- e) Ne, každého baví něco jiného (10, 2, 0, 3)

34) Máme se svým partnerem společný hodnotový žebříček? (jako že třeba nejdůležitější v životě je zdraví, pak láska... peníze nejsou důležité ap.) (58, 69, 64, 70)

- a) Ano (4, 18, 21, 27)
- b) Spíše ano (40, 26, 22, 19)
- c) Spíše ne (9, 22, 11, 13)
- d) Ne (5, 3, 10, 11)

35) Stane se můj partner v budoucnu i mým manželem? (71, 70, 79, 67)

- a) Takto nepřemýšlím (19, 10, 33, 22)
- b) Proboha, jen to ne! (1, 7, 2, 1)
- c) Asi ne (0, 2, 11, 2)
- d) Je to možné (17, 40, 12, 10)
- e) Kéž by ano! (34, 1, 19, 12)
- f) Určitě ano, už jsme o tom spolu mluvili. (0, 10, 2, 20)

36) Přemýšlím již dnes o rodičovství? (83, 70, 92, 118)

- a) Ano (39, 41, 35, 30)
- b) Ne (44, 29, 57, 88)

37) Sleduji pornografii? Jak často? (85, 76, 101, 106)

- a) Nikdy (21, 32, 10, 1)
- b) Zřídka (36, 31, 31, 14)
- c) Občas (několikrát do měsíce) (16, 9, 22, 34)
- d) Často (několikrát týdně) (6, 0, 13, 40)
- e) Skoro pořád (prakticky denně) (6, 4, 25, 17)

38) Kontaktoval/a jsem se někdy nějakou osobu na erotických síťích? (86, 70, 103, 110)

- a) Ano (13, 3, 22, 28)
- b) Ne (73, 67, 81, 82)

39) Navázal/a jsem s touto osobou vztah? Jak dlouho trval? (88, 66, 82, 101)

- a) Ne (70, 86, 76, 91)
- b) Ano, ale jen písemnou formou (trval méně než měsíc) (0, 0, 1, 0)
- c) Ano, ale jen písemnou formou (trval déle než měsíc) (0, 0, 1, 0)
- d) Ano, scházeli jsme se osobně (ale jen krátce) (12, 0, 4, 6)
- e) Ano, scházeli jsme se osobně (dlouhodobě) 6, 0, 0, 4)

40) Rozešel jsi se někdy s partnerem z vlastní iniciativy? (89, 65, 80, 91)

- a) Ano (55, 52, 71, 52)
- b) Ne (34, 13, 9, 39)

41) Rozešel se někdy s tebou partner, aniž ty bys to chtěl? (85, 61, 78, 103)

- a) Ano (44, 38, 36, 57)
- b) Ne (41, 23, 42, 46)

42) Rozešli jste se s partnerem někdy po vzájemné dohodě? (83, 63, 81, 98)

- a) Ano (31, 21, 26, 54)
- b) Ne (52, 42, 55, 44)

43) Prožili jste někdy bouřlivý rozchod? (80, 62, 80, 100)

- a) Ano (42, 43, 40, 34)
- b) Ne (38, 19, 40, 66)

44) Zůstal jsem s partnerem, se kterým jsem se rozešel, v nějakém kontaktu? (87, 60, 73, 95)

- a) Ano, v častém (9, 4, 6, 15)
- b) Ano, občas si napíšeme (22, 23, 16, 19)
- c) Ano, zůstali jsme kamarádi (16, 10, 8, 31)
- d) Ne, přetrhali jsme veškeré vazby (30, 22, 40, 29)
- e) Ne, cítíme k sobě nenávisť 10, 1, 3, 1)

45) Zůstal jsem s partnerem někdy jenom proto, že mi ho bylo líto a nechtěl jsem ho zranit rozchodem (92, 60, 76, 93)

- a) Ano (19, 13, 18, 28)
- b) Ne (73, 47, 58, 65)

46) Báł jsem se někdy, že bych mohl dostat nějakou pohlavní chorobu? (75, 55, 75, 92)

- a) Nikdy (55, 33, 44, 45)
- b) Jednou (14, 12, 17, 21)
- c) Párkrát (5, 8, 14, 18)
- d) Často trnu (1, 2, 0, 8)

47) Myslím při sexu na to, že bych mohl dostat pohlavní nemoc? (64, 55, 58, 90)

- a) Ano, vždy (1, 4, 3, 16)
- b) Ano, ale jen trochu (8, 8, 11, 14)
- c) Ne, jsem v klidu, i když nepoužívám ochranu (31, 26, 37, 32)
- d) Vždy používám ochranu (24, 17, 7, 28)

48) Báł jsem se někdy, že se stanu rodičem proti své vůli? (70, 54, 67, 88)

- a) Ano 1x (29, 36, 17, 40)
- b) Ano, již několikrát se mi to stalo (18, 4, 12, 14)
- c) Častokrát jsem měl obavy (9, 8, 11, 22)
- d) Nikdy na to nemyslím (14, 6, 27, 12)